

תורה במגדלים

גליון 16 - יולי 2015 w בהוצאת רשת מגדלי הים התיכון

“משהו
מהסרטים”

12 חיה בסרט 30 היו זמנים בקולנוע... 48 רוקדים בלבן 55 סלוניקי "דוז פואה"

30

48

62

66

עמוד הבית

- 4.....דבר העורכת.
- 6.....כותבת במגדלים
- 8.....קול קורא לאולימפיאדה
- 12.....חיה בסרט
- 16.....לשאת את החיים
- 20.....נבחרי המגדלים
- 22.....מפגש פסגה
- 24.....מסך של גילוי או מסכה של הסתר
- 26.....מהראינוע אל הקולנוע
- 30.....היו זמנים בקולנוע
- 32.....חידון קולנוע
- 34.....דברים שרואים מכאן לא רואים משם
- 36.....עתודה ניהולית
- 40.....עם הפנים קדימה
- 42.....אנשים טובים באמצע הדרך
- 44.....אנו, אנו הפלמ"ח
- 48.....רוקדים בלבן
- 52.....ספרים רבותיי, ספרים!
- 54.....קושרת חושים
- 55.....סלונקי "דוז פואָה"
- 58.....שעת כושר
- 60.....מקשיבים לגוף
- 62.....מעניין בירושלים
- 64.....מהבית לחופה
- 66.....מטיילים במגדלים
- 68.....מגדלים בתקשורת
- 70.....אקורד סיום

סופי השבוע של רעות קשרי תרבות

אנו מזמינים אתכם למסע אל מעדני התרבות של עמי עולם ומיטב נכסי התרבות של ארץ ישראל הישנה והטובה בשלושה ימים של מופעים מוסיקליים, הרצאות, הנאה קולינרית ואירוח מפנק בבתי מלון מהטובים בארץ.

סופ"ש

ימי הרדיו

16 - 18 ביולי 2015

מלון דן כרמל, חיפה

סופ"ש

חלון לים התיכון

27 - 29 באוגוסט 2015

מלון דן כרמל, חיפה

סופ"ש

ירושלים - בין קודש לחול

17 - 19 בספטמבר 2015

מלון המלך דוד / דן פנורמה, ירושלים

הרצאות ומופעים: אולם ימק"א

עיר שלוש הדתות:

ירושלים של יהדות, נצרות ואסלם.

ירושלים של עדות, אמונות, מנהגים ותפילות.

ירושלים של קולות, ניגונים ושירים

בירושלים של מטה וירושלים של מעלה.

בהשתתפות:

יהורם גאון, פרופ' ריכב רובין, פרופ' מוטי גולני
פרופ' עוזי רבי, ד"ר יואל רפל, ד"ר גבי ברקאי
פרופ' יאיר זקוביץ', חנה בנדקובסקי, אורי קריב
יואל שתרוג, להקת הלב והמעייין, שמואל אלבז
ותזמורת נתניה הקאמרית הקיבוצית.

בהשתתפות:

פרופ' ארנון סופר, ד"ר אפי זיו, רמי סימסולו
גליה דורון, הראל סטנטון, יותם כהן, אסף פייר
גוני כנעני, נטע שיזף, אלינא פיצ'רסקי ועוד.

בהשתתפות:

חיים יבין, ד"ר יצחק נוי, זוהיר בהלול, יואב גינאי
מולי שפירא, שמואל שי, איזי מן, יוסי שיפמן
האחים אסנר, נועם גיל-אור, גבי ארגוב ועוד.

לקבלת תכנית מפורטת ולהרשמה:

08-9396030

www.ktarbut.co.il

עורך התכנית: משה רעות

חפשו אותנו ב-f

דבר העזרכת

<< מיכל שויקי

בסוף שנות ה-60 כדי להגיע לקיבוץ עין גדי בים המלח נסענו ממרכז הארץ ארבע שעות ויותר דרך באר שבע, ערד, ירידות מפותלות לים המלח וצפונה לאורך שפת הים עד למעלה הקיבוץ. תחבורה ציבורית, שעשתה את כל הסיבוב הנ"ל, הגיעה לקיבוץ אחת ליום.

יום שלישי היה יום חגיגי במיוחד כשבאוסטובוס הגיע - סרט קולנוע! בתוך שק בצבע חקי שכבו להם לאחר כבוד 2 גלגלי ענק עם הסרט השבועי. אחת לכמה חודשים מנהל או מנהלת התרבות היו עולים לעיר הגדולה תל אביב, לארכיון הסרטים הארצי ובוחרים אילו סרטים יוקרנו מידי שבוע ברבעון הקרוב. הקשר בין מה שהוזמן למה שהגיע בפועל היה ברב המקרים - מקרי בהחלט.

את הסרט הקרינו באולם המרכזי, הלא הוא חדר האוכל, באמצעות מכשיר ענק - מכונת ההקרנה 16 מ"מ. מספר מועט ומכובד ביותר של חברים ברי מזל זכו לעבור הכשרה ולהיות על תקן מקריני סרטים. היה שווה להיות עימם בקשרים טובים ולבקש מעת לעת "הקרנות פרטיות" אותן נהגו לעשות בשעות הקטנות של הלילה בחדר האוכל או בימי הקיץ על אחת ממדשאות הקיבוץ כשקיר אחד מבתי המגורים הסמוכים משמש כמסך מאולתר. וכך, לאחר שכל הילדים "אופסנו" בבתי הילדים, התכנסו החברים שנית בחדר האוכל והפעם לצפות בסרט השבועי.

זכורה לי במיוחד אותה חריקת גלגלי הסרטים שהייתה חלק מפסקול

הסרט כמו גם ההפסקה כדי להחליף גלגל כשכולם נוהרים לתפוס תור ליד ברז הסודה ומתרגזים ששוב אחראי חדר האוכל שכח להשאיר כוסות פלסטיק בצבע תכלת ספוגות בריח של תה או קפה.

הרבה מים זרמו מאז בירדן ונעלמו מים המלח...

היום את מכונת ההקרנה החורקת מחליפים מחשבי הקרנה משוכללים, DVD, VOD, כבלים ועוד ואת מקומו של חדר האוכל תופסים חדרי הקרנה מפנקים, בתי קולנוע אקוסטיים עם שימות מפוצצים כמו סינמה סיטי, סינמסק, יס פלאנט, גלובוס גרופ ועוד.

אני מניחה שחלקכם קוראים שורות אלו ומעלים זיכרונות קדומים בהרבה מאלו. כמו למשל חוויות המעבר מהסרט האילם לפס קול מדבר, או כמו המעבר מצילומי שחור לבן לצבע ועד לסרטים עכשוויים שמוקרנים בתלת מימד. כל זה עוד מבלי שניכנס לתכנים, ומה עבר עליהם בעשורים הרבים שחלפו מתחילתו של הקולנוע בארץ ועד היום. אכן עולם ומלואו. מרתק, יצירתי ומגוון. מקצתו תוכלו לטעום על גבי גיליון זה.

קיץ קריר ונעים וקריאה מהנה. ✎

כותרת במגדלים

<< אביבה דמיאן, מנהלת תרבות, הבית בבת ים

**"עם רגלים בנעלים
ועם שכל בראש
תמצא את הדרך שלך,
אל תחשוש.
אתה יכול ויודע, מוכן ומזומן,
ואתה הוא זה שיחליט לאן.
לאן שתעוף - תעוף טוב יותר,
תגיע ראשון, תגיע מהר..."**
ד"ר סוס

ספק אם הייתי נחשפת לכתביו המקסימים של סופר הילדים הנערץ ד"ר סוס אילולא היו לי ילדים, בכורי, רפאל, התוודע ל כל ספריו המתורגמים לעברית והעריץ אותו מרגע שלמד לקרוא ואף הנחיל אהבה זו לאחיו הצעיר, דרור. את "האמת הפשוטה" של ד"ר סוס אימצתי שוב ושוב בשנות חיי הבוגרים. נוכחתי לא פעם שרצוי לעולם לא לוותר על מה שמאמינים בו, בתנאי שמתחברים אליו לחלוטין. גם אם אינו בקונצנזוס הכללי, גם אם הדבר כרוך בנסילת סיכון שסופו כישלון. באופן פרדוכסלי, ככל שמעזיזים ונוטלים יותר סיכונים, מבלי לחשוש מכישלונות, מגיעים בסופו של דבר להצלחה ויותר מכך, להערכה עצמית ולחיים מלאים ומספקים, החשובים בעיני יותר מכל.

9 שנים מחיי הוקדשו להבאת שני בני לאוויר העולם, דרור (15) ורפאל (17). למרות הסיכויים הקלושים, ההריונות הכושלים, הקושי והסבל, לא ויתרתי במקום שלימים נתקלתי באחרות ומצוינות שוויתרו. מספר דומה של שנים השקעתי באופן כמעט בלעדי בשנות חייהם הראשונות ואיני מצרה על כך כמובן.

בניתי את ביתי, ילדי בגרו, ואז גמלה בי ההחלטה למצוא לעצמי פרנסה אותה אעשה בתשוקה ואהבה גדולה מידי יום ביומו. כך, בהיותי כבר בת 46 "הצצתי ונדלקתי" הצטרפתי ברצון רב למשפחת מגדלי הים התיכון בתפקיד מנהלת התרבות בו חשתי, יותר מכל תפקיד אחר, שאוכל להביא לידי ביטוי את מיטב כישורי וכישרונותיי.

כבוגרת בית הספר הגבוה לאומנויות הבימה "בית צבי" וכצרכנית נלהבת של תרבות בכלל ושל תיאטרון בפרט ומתוך הכרה שהחזקות העיקריות מצויות אצלי דווקא בארגון וראיית הפרטים, ומעל הכל מתוך הערכה גדולה מאוד שרק הולכת ומתעצמת עם הזמן, לאנשים בגיל המבוגר, כאלה שכבר ראו ועשו רבות בחייהם, מצאתי בתפקיד אתגר גדול מאוד ומספק מאוד. אתגר המשלב באופן מושלם את כל מה שאני יודעת ואוהבת.

תחום התרבות והפנאי תמיד נראה למתבונן מהצד כתפקיד חזויתי מלא בכיף והנאה. מפיק של מופעים ואירועי תרבות שעיסוקו המרכזי בבחירת אמנים, מרצים, מסלולי טיולים, חוגים וכד'. אכן, גם אלו בתחומי האחריות של מנהל התרבות אולם ממש לא העיקר.

אם אתחבר למה שהכי חשוב לי בתפקיד, מה שהכי 'עושה לי את זה', אין לי ספק, שהרבה לפני הכנת התוכניות והאירועים ובחירת האומנים, עומדים לנגד עיני העידוד ומתן האפשרות לדיירים החפצים בכך. לכל אותם דיירים שמגלים סקרנות ועניין לפרוץ גבולות ולממש את היכולות והרצונות שלהם במסגרת הבית, לא רק לרווחתם אלא כערך מוסף לרווחת הכלל. ולמען האמת, גם לשמחתי ולהנאתי. החל במתן הרצאה בפני קהילת הבית או חשיפת תחומי תרבות כגון - פרזזה, שירה, סרט, כשכולם פרי יצירתם של הדיירים עצמם דרך שיתוף בטעם מוזיקלי מסוים או ארגון משחקי קופסא, שירה במקהלה, תצוגת עבודות יד מרהיבות, העברת סדנאות במגוון תחומי עניין, חוג אומנותי ועוד ועוד.

המקצועיות אותה רכשתי ב"בית צבי" עוזרת לי בתפקיד במיוחד במקום בו אני חושפת פעמים רבות בפני הדיירים

אופציות שקרוב לוודאי מעולם לא חשבו או נחשפו אליהן קודם: תחרות מלכת יופי, דוגמנית על מסלול, השתתפות בהצגה מול קהל, תצוגת מאפים ומאכלים מהמטבח הביתי ועוד... אין ספק שהפעילויות והאירועים בהם דיירי הבית תורמים ומככבים מצויים אצלי בראש הרשימה!

בנוסף, השנה שהוכרזה כשנת "מיתוג התרבות", אנו עומדים להיחשף בקרוב מאוד למכללה מיוחדת משלנו שתישא את דגל ההתפתחות האישית ותיתן מענה לדיירים שירצו להעמיק לימוד, הנאה, ידע ועניין. שוב ושוב אני מגיעה להכרה שהיכולות בכל אחד מאתנו הן אינסופיות ולחלוטין אינן תלויות גיל!

אני מודה על כך שניתנה לי ההזדמנות לקחת חלק במתן בימה לכישרונות הללו, למימוש האהבות ולקידום האישי ומקווה ומאמינה שאמשיך לתרום לכך בהתלהבות ובעיקר באהבה עצומה.

**"אתה יכול ויודע, מוכן ומזומן,
ואתה הוא זה שיחליט לאן."**

ואני רק אספק למי שיחפץ, את הנעליים המתאימות...

אביבה

למה אולימפיאדה?

מדינת ישראל מובילה מגמה של חיים אקטיביים ובריאים ומשקיעה משאבים להעשרת והעצמת אזרחיה הוותיקים. השיפור באיכות החיים מאפשר לאזרחים ותיקים רבים ליהנות מ"גיל הפנסיה" כשהם במצב פיזי טוב ומצב מנטאלי חיוני וצעיר ברוחו. עקב כך, בחרנו לקיים אירוע דגל, אשר נותן הזדמנות לבני הגיל השלישי להתאמן, להתחרות, לנצח ולהתוודע לפעילויות ספורטיביות מגוונות מהן הם יכולים ליהנות בשעות הפנאי.

מה קורה בעולם? World Senior Olympics

הסניור אולימפיקס, מתקיים אחת לשנתיים, מאז שנת 1987. זהו אירוע ספורטיבי נחשב ויוקרתי, ומגיעים אליו אתלטים מכל העולם. באולימפיאדה האחרונה השתתפו למעלה מ-10,000 מתחרים בעשרות תחרויות שונות. הענפים המובילים במסגרת הסניור אולימפיקס: חץ וקשת, בדמינגטון, כדורסל, כדורת, ברידג', רכיבה, גולף, כדורת דשא, הליכה, ריצה, כדור רשת, כדורגל, טניס, שחייה, טריאתלון ועוד.

אולימפיאדת הזהב 2012 - האולימפיאדה הראשונה לגיל השלישי בישראל

בתחילת קיץ 2012, הפקנו ברשת מגדלי הים התיכון, לראשונה בארץ, את אולימפיאדת הזהב של ישראל. באירוע מושקע, מרשים ומיוחד, לקחו חלק פעיל מאות אזרחים ותיקים מרחבי הארץ ומבתי הרשת. המשתתפים התחרו במגוון תחומי ספורט וכן לקחו חלק ונהנו מהפנינג ופעילויות ספורטיביות שנערכו בכפר האולימפי בבית בנורדיה. ערוצי התקשורת גילו עניין רב באירוע שזכה לסיקור נרחב בערוצי הטלוויזיה, העיתונות הכתובה והדיגיטלית. <<

שחיה 44'מ' גברים / נשים

מצעד המשלחות הפותח

קול קורא לאולימפיאדה

האירוע האקטיבי הגדול בישראל לגיל הזהב ארוע ספורט שמובילה רשת מגדלי הים התיכון שבמרכזה האזרחים הוותיקים חגיגה של חיים אקטיביים ובריאים לבני הגיל השלישי

<< צילום: עודד בלילתי

אולימפיאדת הזהב מגדלי הים התיכון

יום שלישי, 8.9.2015
ספורטק תל אביב

טריאתלון רב דורי

כפר אולימפי ססגוני

ומה מצפה לנו באולימפיאדת הזהב 2015?

- מגוון ענפים אולימפיים כמו שחיה, הליכה מהירה, מרתון רב דורי ועוד
- מגוון משחקי שולחן כמו שחמט, ברידג', שש בש ועוד
- הפנינג חוץ אולימפי ובו ריקודים במגוון תחומים, סדנאות תיפוף, בישול ותזונה ועוד
- מתחם פעילות אקטיבית כמו יוגה, פילאטיס, זומבה ועוד
- מתחם מנוחה ורגיעה עם מסאז'ים, האזנה למוסיקה, כיבוד קל ופינוק מנוחה

טכס סיום

בסיום האולימפיאדה יתקיים טקס הענקת מדליות למנצחים הגדולים במעמד מכובדים.

הירשמו עכשיו באתר seniorolympics.org.il או בטלפון 2750*
לדיירי רשת מגדלי הים התיכון - ההרשמה אצל נציגי האולימפיאדה בבתים

שחמט

הליכה מהירה גברים / נשים

הרמת משקולות

הדיפת כדור ברזל גברים / נשים

כדורת דשא

טניס שולחן גברים / נשים

ריקודים סלוניים

כדור רשת צוות

חיה בסרט

קשה לעמוד בקצב המסחרר של
סימה מזור, דיירת הבית בנורדיה

<< עידית גרינברגר, צוות רווחה, הבית בנורדיה
<< צילום: גלעד קוולרצ'יק, סימה מזור

הכל בחיים הוא עניין של נקודת מבט! ואין לזה ולגיל שום קשר! ויש לי והוכחה לפניכם: ביקרתי בביתה של סימה מזראו - מזור, דיירת ותיקה שלנו בבית בנורדיה משנתו הראשונה של הכפר. כבר בשביל המוביל לדלת הבית אני נפעמת מהגינה הסבוכה והפרחים הצבעוניים. הירוק המסתיר את דלת הכניסה מעורר בי תחושה של מעין מעבר סודי מהעולם בחוץ לעולם מיוחד ומסתורי משהו, עולם מזמין ומסקרן שבוודאי מחכה לי בפנים. ואכן, חוויתי שעה קלה מרתקת ועמוסה סיפורים מהחיים...

הבית של סימה מלא בריהוט עץ כבד ויפיפה המשלב גם פסלים, תמונות וחפצי נוי. לכל פריט יש משמעות ויכולת לתאר עולם שלם. סימה, מקבלת את פני בחיוך רחב כשהיא לבושה בחולצה כחולה רקומה, מכנס תכול תואם, מאופרת ומסורקת כמקובל לאשה אסתטית המשדרת ניסיון רב בעולם הזוהר. סימה מובילה אותי לחדר העבודה. וכמו בשאר חדרי הבית, אי אפשר שלא להתרשם מקולבי הבגדים העמוסים לעייפה עם בגדים ססגוניים שחלקם שייכים להווה וחלקם שייכים לעבר, מהכרזות על הקיר, מכמות הכובעים, מאוספי התמונות והניירות. כל אלו יחד מהווים עדות ניצחת לעשייה מרובה ולאנרגיות בלתי נלאות. ואני לא מצליחה לומר מילה ראשונה יותר הולמת מ... וואוו!!! פשוט וואוו!!! ניסיתי להבין למה? למה לשמור כל כך הרבה דברים שכבר אין בהם שימוש? (רק אם את מחפשת שמלת ערב לנשף יוקרתי או לקבלת פרס מכובד כזה או אחר... כמו אולי "אוסקר"?).

סימה: "הבית מלא בפרטים אשר מייצגים חיים שלמים ואני לא יכולה להיפרד משום דבר! אני בונה את ההווה שלי על סמך העבר.... ואני גאה לומר שהיה נהדר! והיה לי מזל עצום!".

באותו הרגע התחברתי לסימה והבנתי למה התכוונה במשפט המדהים הזה - "לחזור אל העבר כדי להסביר את ההווה" היה טוב אז, ומהבסיס הזה סימה שואבת את כל האנרגיה <<

לקט תמונות מפרויקט התיעוד המצולם של סימה:

ותוך כדי הסבר מדליקה את המחשב לתלת לי טעימה מעולמה המצולם. ישבתי מול המסך מדמיית ברוחי לחזות בסדרת צילומים חובבנים. לפתע, מצאתי את עצמי שוב מופתעת עם אותו "וואו!!! שכבר חוויתי בתחילת המפגש המרתק שלנו. אין סוף להפתעות. הצילום של סימה זה אומנות, דייקנות לפרטים הכי קטנים, צבעוניות, אופטימיות, פראיות הטבע במלוא הדרו! צילומים שבפירוש לא יביישו שום מגזין טבע.

גם דרך עדשת המצלמה סימה מצליחה להביא למתבונן את השקפת חייה, עם אותה נקודת המבט הכל כך אופטימית ומלאת צבע. קל יותר להתבונן על חצי הכוס המלאה, כשהגוף מרגיש כל כך טוב ואומר תודה. וכדי להמחיש זאת בצורה הכי פלסטית והכי עוצמתית סימה מנסה להעביר לי את התחושה איך בזמן שהיא מחבקת עץ, שכולו עוצמה והוא מלא באנרגיה שנתנה לו האדמה והשמש בחיבוק הזה היא חשה כיצד כל האנרגיה הזו עוברת לעורקיה שלה. ואני מתבוננת בה ומדמיית מצלמת קולנוע ענקית שמלווה את כל הסצנה וסימה כשחקנית ראשית נותנת את התמורה למצלמה. כן, זה סוד העניין! סימה בוחרת לחיות את החיים כשחקנית כשכל הזמן המצלמה מפוקסת לעברה ולא נכבית לרגע... והיא, כמו שהיא, "מספקת את הסחורה" ובגדול!!

סימה חיה בסרט! הלואי עלי. ♡

החיובית והתשוקה לחיים הללו ולעשייה בהווה תוך שהיא מביטה קדימה, הלאה לעתיד בהמון סקרנות ואופטימיות ראויה לחיקוי. נכון, לא תמיד היה קל ובטח היום, בגיל שסוגר כמעט את השמונים, עם פרידה שצורבה בליבה מאהבת חייה - בעלה לואיס ז"ל, עם בעיות בריאותיות, עם דאגה אינסופית למדינה ולעתידה. סימה יכלה לבחור לחיות את חייה מנקודת מבט קודרת משהו, שורדת משהו, ממשיכה לסחוב עד שמשוהו יכריע... אבל לא. סימה בוחרת אחרת! סימה בוחרת להודות! להודות ליקום או לכוח עליון על הזכות שהוא מעניק לה להתמלא באנרגיה חיובית מידי יום ולהרגיש מאושרת מהנתינה, מהאהבה ומהעשייה. הרבה עשייה, הרבה מאד עשייה: סימה מציירת, מפסלת, רוקדת, שרה, מתופפת, מעבירה חוג למחול ותנועה, יוזמת ושותפה ליוזמות חדשות שנקראות לדרכה. כל זה רק על מנת להבטיח לעצמה שחייה ימשיכו להיות מיוחדים ומלאי עניין. העשייה הרבה מילאה את הבית ביצירות, בחפצים, בפרטים, בפסלים ובתמונות (כפי שכבר הזכרתי קודם), ולכן סימה בחרה להתמקד יותר בצילום. אך סימה כמו סימה... בוחרת לחיות הכל בגדול וכך קורה שגם תחביב הצילום הפך מיד לפרויקט תיעוד דרך עדשת המצלמה.

סימה מקפידה כל יום, שנים על גבי שנים, לצלם 3 פעמים ביום את הטבע סביבה: ציפורים, פרחים זריחות ושקיעות,

לשאת את החיים

הזקנה בראי הקולנוע הישראלי

<< ד"ר שרון רמר ביאל

”סימון הזקנים כ'אחרים' מקבל משמעות מיוחדת בחברה הישראלית אשר המקורות התרבותיים המרכזיים מהם שואב הזמן החברתי שלהם: התרבות הציונית, התרבות הצבאית והתרבות המערבית, המקדשות רובן ככולן את מיתוס העלומים”

זקנה אינה מעוררת בנו עניין עד אשר אנו פוגשים בה באופן אישי, כשאנו הופכים לזקנים. בניסיון להמחיש את הזרות שאנו חשים כלפי הזקנה כבני התרבות הפוסט מודרנית והקפיטליסטית שמקדשת נעורים, מדמה אותה הקולנוע הישראלי לארץ זרה ששפתה אינה מוכרת. לאור זאת, ניתן לראות את הגיבורים הזקנים כסוג של מהגרים בעל כורחם אשר בשונה מתיירים אינם יכולים לבחור לצאת למסע או לשוב ממנו הביתה.

עד לא מכבר הציעו סרטי קולנוע בארץ לראות בזקנה תופעה אוניברסאלית ואחידה המסמנת את קו הגבול בין החיים למוות, קרי, כשלב החותם את מחזור החיים בו האדם הזקן נתפס כשרוי במבוי סתום שבו אין לו אפשרות להתפתח או להשתנות. שלב זה הוגדר כשונה מהותית מכל השלבים הקודמים לו שהובנו במונחי התפתחות וצמיחה בעוד הוא נתפס במונחי התדרדרות ונסיגה. מונחים אלו לא שימשו לתיאור שינויים גופניים ותפקודיים בלבד אלא גם לאפיון ההבדלים שחלים במעמד החברתי של בני הגיל השלישי והרביעי, ההופכים אותם לזרים החיים בקרבנו. ככאלו הם מאיימים על הגבולות החברתיים של הזמן ומאתגרים אותו בזמנית.

סימון הזקנים כ'אחרים' מקבל משמעות מיוחדת בחברה

הישראלית אשר המקורות התרבותיים המרכזיים מהם שואב הזמן החברתי שלהם: התרבות הציונית, התרבות הצבאית והתרבות המערבית, המקדשות רובן ככולן את מיתוס העלומים. כך קורה שעל אף תהליכי ההתבגרות וההזדקנות שעברה החברה הישראלית במהלך שנותיה, הזקנים כקבוצה חברתית אודם נתפסים כ'אחרים', המסומנים בעיקר על סמך גילם הכרונולוגי והזקנה מתוויגת כ'אחרות בלתי הפיכה'. האבחנה בין זקנים כפרטים בעלי תפקידים וזהויות לבין זקנה כתופעה חברתית וכמערכת של סמלים ומשמעויות כפי שהוצגה לעיל, מהווה נקודת מוצא לדיון בייצוגים, אותם מציעים סרטי קולנוע ישראליים בחמשת העשורים האחרונים.

במסגרת הדיון נבקש להתוודע לחוויה הקיומית בזקנה כפי שהיא נחוות על ידי גיבורים זקנים בקולנוע הישראלי מאז המחצית השנייה של המאה ה-20. במילים אחרות, נציע להתחקות אחר המשמעות שמעניקים מהגרים בעל כורחם לחיים בארץ הזרה אליה הוגלו.

הישרדות

סרטו של יונתן פז 'אסקימוסים בגליל' (2006) וסרטו של רשף לוי 'לצוד פילים' (2013) מבטאים את השיח הקולנועי המתייחס להתרחבות קבוצת בני הגיל השלישי והרביעי

ומתאר מגמה זו כתופעה מאיימת לאור השלכותיה על החברה הישראלית של תחילת האלף השלישי. במסגרת השיח מסומנים גיבורי שני הסרטים כנטל כלכלי, משום שהם אינם מהווים עוד חלק מהכוח היצרני ובשל נטייתם לסבול ממחלות כרוניות הדורשות טיפול סיעודי, יותר מכל קבוצת גיל אחרת. הזקנה מובנית לפיכך בעיקר דרך הסימפטומים הפיסיולוגיים שלה וזאת ביתר שאת בשלביה המתקדמים. סרטו של פז נפתח במפגש עם קבוצה של שניים עשר ותיקים אשר מתגוררים בבית אבות סיעודי באחד מן הקיבוצים בגליל. אלו מתעוררים לשחר של יום חדש בקיבוץ נטוש שהוכרז כפושט רגל, לאחר שנקלע לחובות כבדים, תביעות מצד של בנקים ונושים. חברי הקיבוץ הצעירים נוטשים אותו באישון לילה, ומותירים מאחור את בני המשק המבוגרים בהשגחתו של המטפל הזר.

ההפקה מעוררת בותיקי הקיבוץ תחושות של נטישה לצד דכדוך ייאוש ואימה. אף על פי כן, כמי שהקימו את הקיבוץ יש מאין, במצב בו לא היה כל ביטחון קיומי, הם מתעשתים מהר מאוד. הם מבקשים לשחזר את ההישג הגדול, ולהקים את הקיבוץ השיתופי מחדש, תוך למידה מן הטעויות שעשו במהלך השנים כאשר אפשרו לדור הצעיר לדחוק אותם לשוליים החברתיים-כלכליים-פוליטיים. תהליך זה מתרחש כאמור במרחב חברתי נטוש, בו ניצתים מחדש מגוון רחב

של רגשות מהעבר המתמזגים במנעד רגשי עדכני. בעת שרמת החיוניות של כלל חברי וחברות הקבוצה מגיעה לשיאה, מופיע במקום הקבלן שקנה את השטח ומתכוון להקים עליו מרכז נופש. מה רבה ההפתעה שלו כאשר הוא נתקל בגיבורים הותיקים שנשכחו בשטחו של הקיבוץ ובהתנגדות האקטיבית שלהם להתפנות מהשטח. זו מלווה בשימוש בנשק חם מתקופת הבריטים, שהוסתר כל השנים בסליק של הקיבוץ. הם ממקשים את כביש הגישה לקיבוץ, מתבצרים כמו בימים עברו, ומתכוננים פיזית ונפשית לקרב הגנה על ביתם, הפעם מפני כוחות הרשע של הקפיטליזם. מותו הפתאומי של אחד מעיר אותם מ"האשלייה" שעדיין יש להם כוח להיאבק בכוחות גדולים מהם כבעבר, ולהחזיר עטרה ליושנה. גם גיבורי סרטו של לוי המתגוררים בבית אבות ירושלמי שכוח, בו חלק ניכר מן הדיירים שרוי בתרדמת וחלק אחר מטריד את המטפלת הסיעודית משעמום, ימצאו עצמם חרף מגבלותיהם התפקודיות יוצאים לפעולות מבצעיות, כמו שוד בנק. בשונה מותיקי הקיבוץ, הם דווקא יצליחו במשימתם, שאף היא ביטוי לחוסר נחת כלכלי חברתי בישראל של שנות האלפיים. שוד הבנק שיבצעו אינו מוצג בסרט כפשע המונע מתאוות בצע, אלא כדרך להגשמת צדק חברתי אותו מובילים אנשים בעלי ניסיון חיים, אשר הקימו בצעירותם את הארץ ועדיין <<

זוכרים כיצד ניתן ל"טפל" במערכת בצורות אנשי ממסדיות. שני הסרטים מציגים את האוכלוסייה המבוגרת כשורדת אירועים, מעברים והתנסויות קשות במהלך החיים בכלל ובתקופת הזקנה בפרט. יחד עם זאת, הסרטים מאתגרים את התפיסה המקובלת הרואה את 'העצמי' בזקנה כפסיבי ותגובתי, כאשר הם מציגים שורה של גיבורים שמנסים לפעול כסוכנים פעילים, המסוגלים לכאורה להתמודד עם המציאות המודרנית המשתנה ללא הרף. הם לומדים בדרכים שונות כי עליהם לאמץ גמישות שתאפשר להם לחיות עם העמימות, הפיצול, ריבוי הקולות, והקונפליקטים הבלתי פתורים המבטאים א-אינטגרציה הכרוכה בשלב האחרון של החיים, בו הם נמצאים.

התקיימות

סרטו של אברהם הפנר 'לאט יותר' (1967) מציג בפני הצופה את הקיום בזקנה המתקדמת ככזה הנשען על תהליך היזכרות. תהליך זה מתהווה בזיקה לאובדנים השונים הנחווים בתהליך ההזדקנות ואף יותר מכך, למודעות לקץ החיים. לאורך כל הסרט, הגיבורה של הפנר רבה עם בעלה, לו היא נשואה שנים רבות, לאחר שזה שיקר לה. לאחר חילופי האשמות בין השניים היא מוצאת עצמה חשה בדידות עזה, המובילה אותה להרהר בשינויים הפיזיים והרגשיים שעברה לאורך השנים ובטיב היחסים עם בעלה. התבוננות כואבת ומפוכחת זו, מעייפת אותה והיא מוצאת עצמה נרדמת שוב ושוב, ומתעוררת לצד בעלה אשר חוזר לנסות לפייסה. במסגרת תהליך סקירת החיים אותו היא עורכת בו היא מבקשת למצוא את משמעות החיים בכלל ובשלב חיים זה בפרט, היא נעה בין תחושות של "אינטגרטיביות" ל"ליאוש". בעוד האינטגרטיביות מסמלת מצב בו קיימים סיפוק והשלמה לנוכח בחירות העבר, הרי שהליאוש מתבטא בתחושת בזבוז והחמצה ביחס לבחירות שנבחרו, לא פחות מאשר אלו שלא.

בניגוד לגישה זו שמייצגת גיבורת סרטו של הפנר הרואה בזקנה שלב חיים נפרד, מתייחסת לזקנה גיבורת **סרטו של חורחה גורביץ' (1997) 'בדרך אל החתולים'** על פי ספרו של יהושע קנו, כחלק בלתי-נפרד ממעגל החיים כולו. גורביץ' מציג באמצעותה את "מהלך החיים" כמורכב מהתייחסות מתמדת לעבר וכן לעתיד הצפוי, על ידי בחינת הסתגלותו של הפרט לזקנה במונחים של צמיחה והתפתחות מול

אובדן והידרדרות.

ואכן, גיבורת סרטו היא אלמנה בגמלאות אשר נופלת במדרגות בדרכה להשתיק יללות חיזור של חתולי הסביבה באחד מן הלילות ושוברת את עצם הירך. עקב כך היא מוצאת את עצמה מאושפזת במחלקה גריאטרית בבית חולי שיקומי. היא מתקשה להתמודד עם תנאים האשפוז הקשים, ובייחוד עם הפקעת פרטיותה ועצמאותה. היא חווה את בית החולים כמקום מאיים, אשר מעמת אותה עם סופיות החיים. על אף מצבה הגופני והנפשי היא מתוודעת במקום לגבר שמחלים אף הוא מפציעה. השניים מתאהבים, ומפתחים מערכת יחסים משמעותית במסגרת בית החולים, אשר ממשיכה גם לאחר שחרורם.

בניגוד למסר האופטימי שנושא סרט זה, מציע **סרטו של דני וולמן 'פלוך' (1972)** חשיפה לעולמו של איש מבוגר שעוזב את אשתו משכבר הימים לאחר שהשניים שכלו את בנם היחיד, כלתם ונכדם בתאונת דרכים. הגיבור נחוש בדעתו למצוא אישה, שתסכים להביא לו צאצא שיירש אותו. בבית הבראה נטוש למחצה הוא רואה בפסנתרנית הצעירה שמנגנת בִּמְקוֹם אמצעי למימוש תוכניתו והוא אינו מהסס להציע לה נישואין. היא בתגובה שוקלת לתבוע אותו בבית המשפט על עצם ההצעה, אותה היא תופסת כפוגענית נוכח גילו ומצבו הקיומי. בסופו של דבר, לאחר שתוכניתו כשלה, הוא נותר בודד כשהיה בניגוד למהלך המקורי שיזם הנתפס בעיני רוחו כבעל פוטנציאל לקדם אינטגרטיביות וקוהרנטיות בין אירועים וחוויות מְשֻׁלְבִי חיים השונים. הנחת המוצא שלו שהעמדת צאצא שיירש אותו היא תנאי להזדקנות מוצלחת מתבדה.

מערכת היחסים בין אבות לבנים עומדת לבחינה גם ב**סרטו של דני הורביץ' 'המקלחת' (1997)**, שם אנו נחשפים לעוצמתה החזקה של זרות המתקיימת בין ילד מבוגר לאביו המצוי בערוב ימיו. האב המאושפז בבית חולים סיעודי מתחנן בפני בנו, שייקח אותו הביתה בפעם האחרונה ויעשה לו מקלחת הגונה, כי התנאים ההיגייניים בבית החולים אינם ראויים. בבית נוכח הבן כי אביו אינו יכול להתקלח לבד. הוא מוצא עצמו במצב בו הוא צריך לעזור לו להתרחץ. המעמד האינטימי אותו חולקים השניים, לראשונה מזה שנים מאפשר להם להתקרב אחד לשני גופנית ותודעתית הן כגברים והן כאב ובן.

בארבעת הסרטים מוצגת היזכרות בזקנה כמלאכת חיים,

המאפשרת להרחיב את הרפרטואר הצר של ה'התקיימות' בחיי היומיום. ניתן לראות בתהליך זה סוג של "פיצוי", שמתאפשר על ידי יצירה עצמית מחדש באמצעות היזכרות. זו אינה מציעה התייחסות רק לאירועים ספציפיים, למצבים וליחסים קונקרטיים, אלא, מתייחסת אל חיינו כאל מכלול המתבטא במונחי זמן עבר, הווה ועתיד, בשאלות מאיפה באנו, איפה אנחנו עכשיו ולכן אנחנו הולכים.

'היחדלות'

ב**סרטו של עמיר מנור 'חיותה וברלי' (2012)** וכן ב**סרטם שרון מימון וטל גרניט 'מיתה טובה' (2014)** מעמידים היוצרים בספק את התפיסה לפיה ההיזכרות בגיל הרביעי, עודנה מבטאת חיפוש אחר משמעות החיים העומדים להסתיים. שני הסרטים מציגים את הקיום, כסוג של מנגנון שמאפשר לגיבורים הזקנים להרפות בערוב ימיהם מהמגמה הנתפסת כנטייה אנושית וטבעית של חיפוש אחר משמעות.

חיותה וברל הם זוג בעשור התשיעי לחייהם, המתגוררים בדירה ישנה בתל-אביב שמצבה המבני הרעוע משקף את הלך רוחם. מן הפרספקטיבה של דור החלוצים, הם חווים אכזבה מן השינוי הערכי שעברה החברה הישראלית - מערבות ההדדית להזנחת החלש והפגיע, וזאת דווקא כאשר הם זקוקים נואשות לעזרה חומרית ומוראלית. הייאוש הרב בו הם מצויים, המלווה במצוקה חומרית קשה, ששיאה אי יכולתה של חיותה לשלם על תרופות עבורם, מביא אותם להחליט לשים קץ לחייהם האומללים.

גם ב**סרט 'מיתה טובה'** חשים הצופים את אוזלת יד של האוכלוסייה הזקנה והחולה, אשר הממסד הרפואי מותירה בסבלה ואף מאריך את ימיה ללא כל תוחלת. בצר להם, פונים החולים או בני משפחותיהם ליחזקאל, רתן בגמלאות אשר מתגורר בדיור מוגן בירושלים וממציא בשעות הפנאי פטנטים שונים שמטרתם לשפר את איכות החיים ביום יום. תחילה, זו אשת חבר מהדיור המוגן אשר בעלה מתייסר

ממחלה סופנית תקופה ארוכה. היא מתחננת בפניו שיעזור לו למות בכבוד ולשים קץ לסבלו. למרות הדילמות האתיות שמקרה זה מעמיד בפניו, הוא נענה לבקשה מתוך אמונה כי לכל אחד הזכות לחיות בכבוד. קבוצה של חברים מתלווה אליו והם הופכים לחבורה שעוזרת לאנשים נוספים לחוות מיתה טובה.

ייצוג הזקנים שמציע הקולנוע הישראלי לאורך חמישה עשורים מכיל שלוש פרספקטיבות מרכזיות לשאת את החיים בזקנה:

הראשונה, הישרדות - מבטאת את המאבק הקיומי שמנהלים בני הגיל השלישי והרביעי במוות החברתי אותו כופה עליהם המציאות הישראלית העכשווית. לשם כך, הם מגייסים את הידע וניסיון אותו רכשו בצעירותם בעת שפעלו באופן אנטי ממסדי במסגרת המחתרנות כנגד הבריטים מתוך תקווה שהדבר יעזור להם לחלץ עצמם מהזקנה והדימוי השלילי שלה, ולהציל תוך כך גם את החברה הישראלית מן השינויים הערכיים שעברה.

השנייה, התקיימות - מבטאת גישה הפוכה, בה גיבורים מזדקנים מקבלים את הזקנה ומתמסרים לגילוי הפוטנציאל הייחודי הטמון בה. הדרך לגילוי ייחודו של שלב חיים זה, עוברת דרך סקירה של שלבי חיים הקודמים. תהליך ההיזכרות באותם השלבים יכול להוביל לאינטגרציה בין הזקנה לבין השלבים הקודמים, ומכאן לתחושה של סיפוק ונחת בשלב האחרון של החיים. מנגד, הסקירה יכולה להוביל גם לייאוש, כאשר המאזן בין הווה לעבר נוטה להיות שלילי.

השלישית, היחדלות - מבטאת הלך רוח של שחרור הזקנים מן הזקנה. בניגוד לשתי הפרספקטיבות הקודמות בהן גיבורי הסרטים עודם מבקשים למצוא את המשמעות הקיומית, בין אם מתוך מאבק ובין מתוך קבלה, הרי שפרספקטיבה זו מדגימה כיצד הזקנה על כל שלביה היא תהליך ארוך ואיטי בו הם מרפים אנשים מן האחיזה בכללים שכופה החברה על האופן בו כולנו מצווים למות ולחיות. ❧

נבחרים המגדלים

דיירי הרשת בוחרים את
עשרת הגדולים של הקולנוע הישראלי

<< מיכל שויקי

לפני מספר שבועות פנינו, מערכת "קורא במגדלים", לדיירי הרשת במכתב בו נתבקשתם להשיב על שאלון ולבחור, מרשימת סרטים המקיפה את כל תקופות הקולנוע הישראלי לדורותיו, את חמשת הסרטים האהובים עליכם ביותר.

ובמקום הראשון:

**סלאח
שבתי**

במקום השני:
**השוטר
אזולאי**

במקום השלישי:
**טוביה
החולב**

במקום הרביעי:
**שני קונילמל
+
תעלך בלאומילך**

במקום החמישי:
**תפוחים
מן המדבר
+ הוא הלך
בשדות**

במקום השישי:
**סוף העולם
שמאלה**

במקום השביעי:
**ביקור
התזמורת**

במקום השמיני:
**גבעת חלפון
אינה עונה +
הקיץ של אביה**

במקום התשיעי:
מפריח היונים

במקום העשירי:
**אפס
ביחסי אנוש**

50
קולות

45
קולות

24
קולות

23
קולות

21
קולות

20
קולות

18
קולות

15
קולות

14
קולות

12
קולות

עיון בהמשך הרשימה מראה אותה מגמה של שילוב בין הקלאסיקות השונות כמו קונילמל, בלאומיך וכמובן הוא הלך בשדות לצד סרטים יותר מאוחרים משמעותית כמו מפריח היונים וביקור התזמורת. במהלך חודשי הקיץ אנו מקדישים בכל הבתים את מועדון הסרט לטובת הקרנת סרטים ישראלים.

וגם זוכה יש לנו, כמובטח באותה איגרת - הדיירת אביבה כהן מהבית בכפר סבא שעלתה בגורל זכתה בפרס: הזמנה זוגית למתחם ה-VIP בסינמה סיטי. יי

וצאות הסקר שבא לבחון את העדפות הדיירים באשר לסרטים ישראליים לדורותיהם מראה שדיירינו משלבים את אהבתם ונאמנותם ונותנים הרבה כבוד לקלאסיקה הישראלית לצד סרט ישראלי עכשווי שיצא לאקרנים ממש בחודשים האחרונים.

ואכן בפסגה נפגוש את **סאלח שבתי** עם **השוטר אזולאי** שקבלו את רב קולות הבוחרים כשגם הסרט החדש **תפוחים מן המדבר** על פי ספרה של סביון ליברכט תפס מקום של כבוד. מה שמראה שהקהל שלנו שוחר תרבות ומעודכן ואוהב גם את מה שקורה עכשיו בעולם הקולנוע הישראלי.

מפגש פסגה

סאלח שבתי וטוביה החולב נפגשים לקפה עם חיים טופול

<< מיכל שויקי

עומדים בראש משפחה מרובת ילדים ומנהלים דיאלוג עם ריבונו של עולם" טופול, נתן בראיון הצצה לאחורי הקלעים של שני סרטים אלו וסיפר כיצד כיוונו אותו וסימנו לו כל פעם בהתאם לצילום את הזווית שבה נמצא אלוהים.

"ההבדל היחידי בין שתי הדמויות", מציין בראיון טופול, "שטוביה קצת מפחד מאשתו, אבל זה רק למראית עין. שניהם יודעים מי החברה שלהם בחיים".

טופול היה בן 19 כשגילם על הבמה את סאלח בן החמישים והתייחס לתפקיד ברצינות של תפקיד דרמטי. הוא זוכר שהלך למעברה ברמת השרון ובילה שם שבוע ימים כדי להיכנס לתפקיד, חוויה שהוא נוצר עמו עד היום: "בהופעה הראשונה הקהל לא הפסיק לצחוק. זה הרגיז אותי נורא והגברתי את הרצינות. ככל שהייתי רציני יותר, הקהל צחק יותר. העובדה ששיחקנו ברצינות גרמה לקהל לצחוק. הבנתי שהקהל מזדהה עם הסיפור באופן אישי".

גם בתפקיד האבא הדואג בכנר על הגג טופול לא הפסיק לרגש. הפעם בכיוון דרמטי קורע לב. "בכנר על הגג יש סצנה שטוביה נפרד מביתו שנוסעת לסיביר והוא יודע שלא יראה אותה לעולם. הסצנה הזו שברה את ליבי, ממש כאב לי הלב.

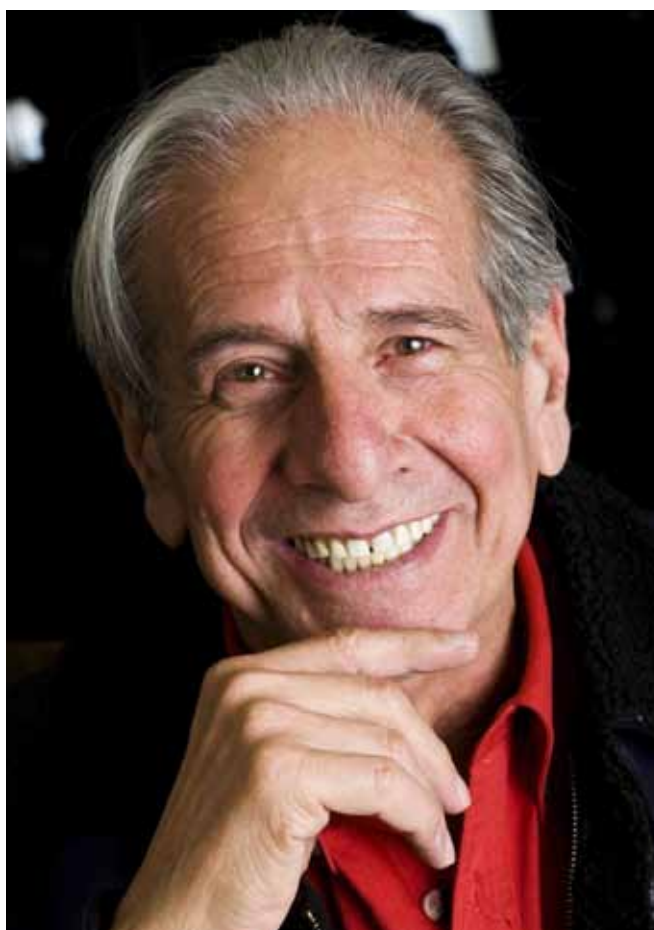

בסופו של דבר הלכתי לרופא וסיפרתי על מיחושים בחזה. הרופא הבטיח לבוא לראות את הסצנה ולאחר שחזה בה הבין מדוע כואב לי הלב. מסתבר שאם רוצים לעשות את זה טוב, הלב באמת צריך לכאוב".

חיים טופול, אדם מלא בכישרונות שהצלחותיו חובקות העולם לא הצליחו לעזור את עיניו. איש עוצמתי מלא בכריזמה וקסם אישי המסתכל לכולם בגובה העיניים ולמרות עושרו הרב ופרסומו בעולם חי חיי צניעות. טופול שמצליח לצבוע בצבע ובקול את המושג - "מלח הארץ".

ולראייה, כפר הילדים שהקים לפני כ-4 שנים בנהר הירדן שאותו הוא מגדיר כפרויקט המשמעותי בחייו. זהו המקום היחיד במזרח התיכון שבו ילדים החולים במחלות ממושכות ומסכנות חיים יכולים להתארח לנופש קסום וחוויתי, ללא עלות ובליזוי רפואי ומקצועי צמוד.

עבור טופול הכפר בעל משמעות רבה: "הכפר הזה מאפשר לי לתת, לא לקחת. זה מה שאני רוצה לעשות. אני מרגיש חייב לילדים האלה. אני לא חייב לממשלה, לא לבמאים, או בעלי התיאטרות. רק לילדים אלו שנעשה להם עוול ואי צדק, להם אני מרגיש חייב".

"בידור הוא ארגון מחדש של קשיינו ובעיותינו לצורות שממתנות ומרככות אותם, שדוחקות אותם לשולי תשומת הלב שלנו"

מבקר הקולנוע מייקל ווד

"איקירו" ו-**"ראן"** של הבימאי היפני קורוסאווה. ובכפיפה אחת עם נכסי צאן הצלולואיד האלו, אפשר להזכיר סרטים ראויים למעמד אם כי פחות ידועים שהופקו הרחק ממרכז העשייה הקולנועית המסחרית כמו **"סיפורה של אישה"** על מרתה אינגרם או **"היא הייתה שם"** מאנגליה.

גם חלקה של הקומדיה אינו ניפקד מהקולנוע של הזקנה. בהקשר לזה אי אפשר שלא לציין את הסרט **"להעיר את נד"** שביים קירק ג'ונס הבריטי. קומדיה שמפריכה את הדעה המקובלת לפיה "לא ניתן ללמד כלבים זקנים טריקים חדשים". הגדולה בקומדיה זו, כמו גם בכלל בז'אנר הקומי, להציג דמות של זקן בחן רב יחד עם מלנכוליה עדינה ואירוניה חכמה. גם הסרט הצ'כי **"אביב של סתיו"** מציג הרהור טראגי במסווה שקוף של קומדיה, כששני גמלאים המככבים בסרט עושים שורה של מעשי קונדס מבלי להניח לצופה לשכוח את נוכחותו של הסוף מעבר לפינה. סרטים כאלה גורמים לצופה להרהר באפשרויות השונות שטמונות בהזדקנות, על מורכבותה האנושית. **W**

ד"ר אמיר כהן שלו, מהחוג לגרונטולוגיה באוניברסיטת חיפה והחוג לתקשורת במכללת כנרת.
"דורות" - מגזין לקידום השירות לאוכלוסייה מבוגרת.

מסך של גילוי או מסכה של הסתר

על תקופת הגיל המבוגר בגלגוליה הקולנועיים

<< קטעים ממאמרו של ד"ר אמיר כהן שלו באדיבות ירחון "דורות"

"האגם המזהב" משנת 1981 של הבימאי מארק רידל שבו נפגשו שני כוכבי ענק - קתרין הפבורן והנרי פונדה, נגלה את השחקן הראשי, פונדה, ששיחק פה תפקיד אחרון שנה לפני מותו והוא בן 78, כשהוא עומד בעלילה ללא פגע מול אתגרים פיזיים שלא היו מביישים אנשים צעירים בהרבה. ולמרות שנורמן, הפרופסור הזקן שפונדה האב מגלם, מתלונן מעת לעת על תחלואי הגיל, הזקנה לא רק שלא קפצה עליו, אלא שהיא החליקה ממנו והלאה וכך היא מציפה את הצופה, צעיר כזקן, באשליה מתוקה של הכחשתה.

כל סרט הוא באופן כזה או אחר, בבואה של המציאות, וכזהו המצב גם של אותם סרטים הנוהרים כמו מאש מפני המציאות ובורחים ממנה, מדעת או פחד קהל, אל מחוזות ההשליה. "בידור הוא ארגון מחדש של קשיינו ובעיותינו לצורות שממתנות ומרככות אותם, שדוחקות אותם לשולי תשומת הלב שלנו" (מבקר הקולנוע מייקל ווד).

יים קושי מהותי בחיבור שבין הקולנוע הפופולרי לבין הזקנה, הנפוצה אמנם אבל לא תמיד פופולרית. ההגדרה הכרונולוגית לגיל המבוגר רופפת וזה בגלל ההבדלים הגדולים בקצב ובסגנון ההזדקנות של בני האדם. אפילו בהוליווד שמקדשת את הצעירים, לא כל סרט העוסק בדמויות שחצו את גיל החמישים הוא סרט על זקנה.

סוכן הביטוח, כוכב הסרט **"אודות שמידט"** או האופנוען גיבור הסרט **"החלום המהיר בעולם"** כמו גם מפיק הסרטים ובת זוגו בסרט **"באהבה אין חוקים"**, הם כולם מבוגרים במיטב שנותיהם. התבוננות חדת עין עוד יותר בסדרת סרטים בהם מככב ג'ק ניקולסון כמו הסרט **"מתים על החיים"**, נשענים על דמותו הקולנועית - תקשורתית של הכוכב. זקנתו היא פוטוגנית, זהו המבוגר שכולנו רוצים להיות - גמלאי מ"ארץ לעולם לא" ולכן הוא משרת טוב את ארץ הפנטזיה ההוליוודית.

גם אם נלך אחורה בזמן לסרט הידוע

My grandfather Moshe Abarbanel was not a person who could remain idle for long. He walked and drove around Jaffa and its suburbs of Tel-Aviv, Neveh-Zedek and Neve-Shalom and met quite a lot of people, mainly merchants and businessmen, almost the whole Jewish community and finally went to the Tel-Aviv Executive Committee which had an office next to the pump of the water-tower which supplied water to all the buildings of the suburb. The Chairman of the Committee was Meir Dizengof. They both spoke Hebrew and Russian and soon became very friendly. Moshe Abarbanel told Dizengof that he would like to set up a streetcar system in Tel-Aviv so as not to depend on the Arab cabs of Jaffa.

Dizengof did not think that the time was ripe for such an expensive transportation project since the suburb was small and had only six short streets. He told Abarbanel that what he needed was a large public hall where one could seat up to a thousand people for concerts, theater shows, holiday celebrations, ceremonies, speeches and such. Abarbanel left Dizengof deeply musing.

Two days later he came back to Dizengof and said: I will build such a large public-hall fit for all the functions which you mentioned if you agree that I install in it a cinematograph and use the place as a cinema (movie-house) when the hall will not be busy with other activities. Dizengof liked the idea and asked Abarbanel to present it at the next Committee meeting.

Abarbanel was a very vigorous man. The members of the committee were clever men who wanted to develop their town and were yearning for culture and amusement. They held a closed meeting and decided to give Abarbanel a concession to build a movie-house. He was asked again to a Committee session during which, in short time, they agreed upon the terms for the concession.

Two months after his arrival, in January 1914, Abarbanel signed the contract containing the concession to build a large hall able to contain 600 seats and used as a cinematograph, theatre dance balls and parties etc'. The concession was given for a period of 13 years and included a restriction forbidding the erection of any other movie-house within the municipal limits of Tel-Aviv. Abarbanel will pay the Committee of Tel-Aviv 1000 Gold Franks per annum for this concession and will withdraw all his belongings from the building unless the Committee will agree to renew the concession. In 1927 the concession was renewed for another 13 years but as soon as 1935 the municipality of Tel-Aviv sold the large plot of land which contained by this time two large movie houses, the second one was a roofless open-air movie house, to Abarbanel and thus ending the concession and the contract.

Abarbanel engaged a German engineer who specialized in building movie-houses and arrived from Germany in February 1914. He also engaged Akiva Weiss to act as contractor of the building. As early as January 1914, >>

מהראינוע אל הקולנוע

סיפורו האישי/היסטורי של
עודד אברבנאל, דייר הבית בנורדיה

<< הסיפור מופיע גם בגירסתו המקורית בשפה האנגלית
כפי שפורסם באתר משפחת אברבנאל, בהמשך הכתבה

עשיר בפרזול ותאורת רחוב בתכנון האדריכל דב הרשקוביץ. בשנת 1930 הגיע לארץ הסרט המדבר. במקביל, נפתח בית קולנוע ראשון - מוגרבי שבעקבותיו גם אולם "עדן" הפך לבית קולנוע למרות הקשיים שהערימו הנגנים שליוו את הסרט האילם לצד המסך וסירבו להתפטר. ההסתדרות שנחלצה להגנתם קבעה שימשיכו לקבל משכורת אף-על-פי שהשתתפותם שוב לא הייתה נחוצה.

סיפורו של הראינוע "עדן" מתקשר גם אלינו, דרך סיפורו האישי של עודד אברבנאל, דייר הבית בנורדיה: "סבי, משה אברבנאל הקים את הראינוע הראשון בתל אביב בשנת 1914. הבנייה הסתיימה בדיוק כשפרצה מלחמת העולם הראשונה. להקרנת הפתיחה הגיעו היישר מאלכסנדריה שני סרטים, אילמים כמובן, וסבא התעקש לקיים את הפרמיירה במועדה - אוגוסט 1914. ואכן, הפרמיירה התקיימה כמתוכנן. הסרט הראשון שנבחר היה "ימי פומפיאה האחרונים" רומן על פי ספרו של הסופר הבריטי אדוארד בולוור ליטון. הסרט השני "ספרטקוס". שניהם סרטים איטלקיים שכן האיטלקים נחשבו בזמנו לידועים ביותר בתחום הקולנוע האילם. לימים, בהיותי בן 6 התקיימה בכורת הסרט העברי "עודד הנווד" שאין לו שום קשר איתי אישית. הקרנת הבכורה התקיימה בקולנוע "עדן" בינואר 1933 והורי הביאו אותי לצפות איתם בסרט. מאחר וקולנוע "עדן" היה בבעלותו של סבי משה אברבנאל, לא שילמנו עבור כרטיסי הכניסה למרות שישבנו בתא (לזויה) מרכזי. הסרט ענין אותי מאד כי היה זה סרט הרפתקאות של צבר כמוני והעלילה התרחשה בארץ-ישראל שלנו והשפה הייתה עברית ולא שפה זרה".

הראינוע הראשון בארץ, "עדן" הוקם בתל-אביב בשנת 1914 ובו הוקרנו סרטים אילמים. רעיון הקמתו הגו ראש הוועד, מאיר דיזנגוף ומשה אברבנאל (סבו של עודד אברבנאל) שרכש באלכסנדריה מכונת הקרנה וחתם שם חוזה להספקת סרטים.

באולם היו 800 מקומות, וכורסאות קש מוינה הוצבו בשורת תאים פרטיים בקדמת היציע. מעל המסך הייתה תלויה כתובת: "יהי שלום בחילך שלווה בארמונותיך". העיצוב נמסר לאדריכל גרמני והקבלן המבצע, כתב בזיכרונותיו: "בניין שעוד לא נראה בארץ, הן מהצד הקונסטרוקטיבי והן מהצד האקונומי".

הקמת הראינוע עוררה התנגדות. היו שחששו שריח הבנוזין שהיה נחוץ להפעלת מכונת ההקרנה עלול להזיק לבריאות והיו שחששו מפריצת גדר המוסר מעצם הקמת אולם שעשועים מעין זה. באחת ההצגות הראשונות צפה שוטר בסרט שבעלילתו הוקרן שוד רכבת דואר, מיד נחלץ השוטר לעזרת האומללים: הוא שלף את אקדחו ו...ירה אל תוך המסך.

עם השנים הפך אולם "עדן" למרכז תרבות. הוצגו בו גם מופעי תיאטרון ואופרות, נערכו בו נשפי פורים, אספות עם ועצרות מחאה וזיכרון.

בימי הקיץ החמים נהג אברבנאל לרסס את הצופים במי ורדים לריענון. לפעמים, כשהאנייה מאלכסנדריה לא הגיעה עם סרט חדש, הוא היה משנה את שם הסרט הקודם ותושבי תל-אביב חזרו ומילאו את האולם. בשנת 1927 נבנה בצמוד למבנה הישן אולם קיצי ללא גג בסגנון ארט-נובו

while he was dealing with the TelAviv Committee he concluded that this project will cost between 20,000 to 25,000 Gold Franks. He had the money but knew that it would be physically impossible for himself to manage this project. Besides that he also knew that this business could and would provide nicely for two families. He therefore looked for a partner and found Mordechai Weisser who came to Jaffa from Russia in 1905. He was also a man of means and during the 8 years which he had already spent here he became very proficient in the peculiar customs and practices of bribery and baksish of the Ottoman rulers and administration.

Abarbanel and Weisser made a contract which stated that they were equal partners. Each one investead 11,000 Gold Franks in the business and 22 Gold Franks went to the Jewish National Fund. The contract was to expire 13 years after the first movie show but actually remained valid for 61 long years until Cinema "Eden" was finally closed. Meanwhile Abarbanel decided that it would not be wise for him to invest all of the 11,000 Gold Franks from his own cash reserve and so he asked and received a loan of 10,000 Gold Franks from the Anglo-Palestine Co. Bank (the interest in those times was very low and set in promills). The loan he received was returned in full as agreed.

Work on the building started in February 1914 and by April the walls were erect and the roof was started. The hall contained 800 seats and not 600 as requested by the Committee. There was a gallery which contained the extra 200 seats. There was next to the hall a buffet which sold hot and cold drinks, sweets and sandwiches. There was a double box-office. The address was 2-4 Lilienblum Street. In July the building was mostly finished. Abarbanel asked the author S. Ben-Zion for a suitable name and the author called it "Eden". When all was right and ready the First World War broke out on August 3, 1914.

Abarbanel was lucky for already in mid July he traveled to Alexandria, Egypt and there he purchased a French made movie- projector and a German made generator and contracted a film-agency who would supply the films. The projector and generator arrived at the end of July and with them arrived the first pictures. Early in 1915 contact between Egypt and Palestine was discontinued and Abarbanell contacted a film-agency in Beirut, Lebanon, which supplied the pictures to "Eden" until the cinema was temporarily closed due to the Ottoman Turkish expulsion of the inhabitants of Jaffa and Tel-Aviv further north.

But the breakout of the War did not prevent Abarbanel to complete the erection of "Eden" and to project the Premiere on August 22, 1914. The first movies (which were silent movies) were Italian. The first movie which was shown was: "The First Days of Pompey" and the second one was "Spartacus". Grandpa told me that despite the relative large size of the house in relation to the size of the population of Jaffa, Tel-Aviv and the other Arab and Jewish suburbs the house was full to about half of its capacity, namely 400 people at every show.

The screening of the film was accompanied by suitable music played by two musicians: a pianist and a violinist who played "background music". They were finally enlarged to 5 musicians. The youngest of Abarbanel's three daughters, Esther who used to play the cello was part of this ensemble for several years. Towards the last years of the silent-movie my grandpa bought an electrical "cinema-organ" and when his son Haim (who was my uncle) came back

from his studies in Paris he used to play this organ (his salary as a Doctor of Medicine at the "Hadassa" Hospital was quite poor). In the early twenties my grandpa added a singer to this musical ensemble whom he used to pick from Golinkin's Opera troupe.

The war changed the order of the Capitulations. The people who were citizens of countries which were part of the "Allied-Powers" were considered by the Turks as enemies. The Allied Consuls left the country and their citizens who stayed on came under the Ottoman law and rule. And it was not agreeable at all. Abarbanel's main problem was with the Turkish Governor of Jaffa Hassan Beck who used to appear at every first performance of a new film, received free complimentary tickets for himself and his large company and once the performance was over he used to send his adjutant to the cash-box and take the entire contents. When Abarbanel was bold enough to ask him for the reason to this robbery he was told that this money was intended as a contribution for the building of the Mosque at the Jaffa suburb of Manshie (it is today at the southern end of the promenade of Tel-Aviv. To make sure that the Jewish cashier will not hide part of the income Hassan-Beck placed an armed Turkish soldier next to him.

So let it be known that the Mosque of Hassan-beck was built by Abarbanel and Weisser.

Hassan-Beck's robbery was not the only misfortune. A French destroyer used to arrive close to Jaffa harbor and bombard the Wagner factory which stood on the Tel-Aviv-Jaffa road. Wagner was a gentile German mechanical-engineer who built his factory towards the end of the 19th century for the production of agricultural machinery and various other steel utensils. Once the War broke out and German and Austrian troops arrived in Palestine to reinforce the Turks (the Commander-in Chief of this front was a German General) Wagner started producing arms and ammunition. Shortly a British destroyer with heavier guns took over the bombardment of Wagner's factory. Hassan-Beck decided that this quite successful bombing could only be directed by the projector of Cinema "Eden" so he sent some soldiers to move the projector from the projection-room in the movie house to his military headquarters.

This totally put an end to Abarbanel's and Weisser's income. Abarbanel turned to Moshe Shertok (Sharet) who was a graduate of Gymnasia Herzelia and could write Turkish as it was spellt in 1915 (with the Arabic alphabet) and asked him to write a letter to Hassan-Beck for him, begging him to return the projector to "Eden". Hassan-Beck agreed and returned the projector to its place but locked it up and sealed it as well. He used to send a soldier to break the seal and unlock the projection-room only on Saturday nights and on Holiday nights. Even though the two shows of Saturday night and the two shows of Holiday night should have filled the movie-house completely this did not happen for quite a number of inhabitants of Jaffa, Tel-Aviv and the suburbs had left the area. To add insult to injury Hassan-Beck continued robbing the till and the financial situation of Abarbanel-Weisser became quite acute. ❧

"אקורד הלבבות" ועוד. אלה ביטאו לפעמים משחקי מילים הנובעים מקשר אסוציאטיבי או ישיר לתוכני הסרטים שהקפיד לראות בטרם יחתום על חוזים עם המפיקים.

כל המפעל החזותי הזה תועד בידי הצלם **אפרים ארדה**, בהזמנתו של ורדימון. בתצלומיו, שנעשו כמעט תמיד במהלך היום, ניתן לראות את שעריהם הנעולים של בתי הקולנוע ואת הרחבה הריקה מאדם שבחזיתם - בניגוד לתצלומי הערב המועטים בהם הופיעו עשרות "בליינים" המלמדים אף הם על רוח התקופה.

בית הקולנוע "אלנבי" עבר הסבה והפך למועדון לילה בתחילת שנות ה-90 והמשיך להכתיב את חיי הלילה של העיר מזווית שונה למשך עשור. לאחר סגירת המועדון נשאר המבנה נטוש ומוזנח על רחוב ראשי וסואן עד היום.

בית הקולנוע "מוגרבי" המשיך להקרין סרטים עד שנת 1986 (לא אשכח שבאתי בילדותי עם חבריי לכיתה לצפות בבכורת הסרט המוזיקלי המצליח "אנני"). ביוני '86 פרצה שריפה שכללה את הבניין והביאה בסופו של דבר להריסתו בשנת 1989. מאז פועל המקום כמגרש חניה, ובעתיד מתוכנן לקום בו מגדל מגורים.

היו זמנים בקולנוע...

ביקור בתערוכה חדשה במוזיאון ארץ ישראל המציגה כרזות קולנוע מתחילת המאה ה-20 בתל אביב

<< כתב וצילם: ברק אדם, מעצב המגזין "קורא במגדלים"

תקופה נוסטלגית משלימים העתקי כרזות סרטים, גזירי עיתון, קטעי סרטים, כרטיסי קולנוע, מכונות הקרנה ופריטים רבים מאותן השנים.

כרזות הסרטים האמנותיות והמקוריות היו פרי רוחו היוצרת ויוזמתו השיווקית של בעל בתי הקולנוע "אלנבי" ו"מוגרבי" בעת ההיא, **ירוחם ורדימון**. צייר הכרזות הראשי של קולנוע "מוגרבי" בראשית דרכו היה **ישראל הירש**, והעתקיהן של מחר מכרזות הצבע שלו, שנוצרו ברובן עד 1935 מוצגות בתערוכה על גבי לוחות מודעות עגולים כמו בימים עברו.

מאותה שנה החלו להופיע בחזית בתי הקולנוע כרזות-תפאורה ענקיות, שוב בהשראה אמריקנית. אלו עוצבו, צוירו ונבנו בבית מלאכה קטן ששכן מאחורי קולנוע "מוגרבי" והופעל בידי צוות מקצועי בראשותו של **משה אשכנזי**.

ירוחם ורדימון ראה בשמות הסרטים, ששולבו בכרזות ובתפאורות, הזדמנות פז להנחלת השפה העברית בכיכרות העיר תל אביב. במקרים רבים אף הפליג בדמיונו ובכושרו הלשוני במתן שמות משלו שלא היו תרגום ישיר לשם הסרט הלועזי, כמו "מה יפית עמק נווי", "איכה ירדת אדם",

בראשית ימי הקולנוע, בסוף המאה ה-19, **צולמו והוקרנו סרטים אילמים**. בשנת 1928 **נוצר הסרט העלילתי המדבר הראשון**, "זמר הג'אז", שאף הוקרן בקולנוע "עדן" התל-אביבי - וכך החל "תור הזהב" של הקולנוע בעולם כולו. רוב הסרטים בעת ההיא עסקו באירועים היסטוריים וחברתיים ובתעמולה פוליטית. בנוסף לאלה התקיים גם קולנוע אקספרסיבי-אמנותי.

עם המעבר מראינוע לקולנוע, התבססו הדפוסים של תעשיית הקולנוע האמריקנית שמשלה בכיפה. באותן שנים, התגבשו התבניות והסוגות של המדיום כמו גם דמותה של הכרזה הקולנועית. תהליכים אלו לא פסחו גם על פלשתינה - ארץ ישראל.

התערוכה המעניינת והמומלצת **"אלנבי ומוגרבי - היו זמנים בקולנוע, 1931-1959"**, המוצגת בימים אלה במוזיאון ארץ ישראל ברמת אביב, מעמידה במרכז תצלומים של חזיתות בתי הקולנוע "אלנבי" ו"מוגרבי" מראשית שנות השלושים ועד סוף שנות החמישים של המאה העשרים, על כרזות הענק שעיטרו אותן, המפרסמות את דיוקני הכוכבים בני התקופה ואת הסרטים ששמותיהם הלועזיים תורגמו או חודשו בעברית. את התמונה הכוללת של אותה

קורא במגד

4. טוויסט עם מרוואן

לאפשר לצד השני לתת תגובה. למגיש חשיבות משמעותית ביותר. כל מגיש מביא איתו סגנון שעם הזמן נהיה ייחודי לו. **לונדון וקירשנבאום** הם דוגמא מצויינת לצמד מגישים שמעלים את ההגשה לרמה של שיח מקורי וייחודי להם.

בסיום הסיור נכנסנו לחדרי ההגשה והעריכה, הסתובבנו בין האולפנים, פגשנו במגישים מפורסמים כמו **רביב דרוקר**, **שי שטרן** ועוד. טעמנו איך זה נראה להופיע בטלוויזיה, לאחוז מצלמה ולהצטלם עם מפורסמים.

לסיכום, הסיור היה מעניין ומרתק, חזרנו לבתים מאד מרוצים ועם תובנה שמה שראינו משם לא יכולנו לחוות מבעד למסך מכאן. ♪

כתב לפרסם ובעל הסיפור שרוצה לחשוף אותו. בדומה למה שקורה ביחסינו שלנו, המגדלים עם התקשורת. אנו, רוצים בחשיפה כדי להתפרסם מול עולם תחרותי. התקשורת, סקרנית לדעת מה קורה אצלנו ומחפשת "סקופים" שיהיו לה לחדשות או שאר מגזינים. לכל תחום דעת בחדשות יש צוות תחקירנים. לשכות הדוברות של משרדים גדולים כמו משרד ראש ממשלה, מעדכנים התקשורת. משרדי יחסי ציבור מקפידים לעדכן על החברות אותן הם מיצגים. כל אלו יחד מזינים חומרים חדשתיים והעורך מקבל החלטה מה להעלות לשידור. כל כתבה צריכה להיות בעלת נושא מרכזי ואליה נילווים אירועים נוספים הקשורים לאיטם ומוסיפים לו עניין. כל ידיעת חדשות חייבת להיות מאוזנת. כל תקלה או תלונה חייבת להיבדק וככל שהיא נכונה

דברים שרואים מכאן לא רואים משם

סיור מרתק מאחורי הקלעים
באולפן חדשות ערוץ 10 בגבעתיים

<< אתי כהן, מנהלת תרבות, הבית בצומת סביון

בעזרת מטפל הודי. היה זה מחווה אישי מקרב להיווכח שגם הכתב הצבאי הרציני שנשקף ממסך הטלוויזיה הוא בן מסור ודואג להוריו בדיוק כמו הבנים של הדיירים שלנו. אור הסביר על האופי המיוחד של הטלוויזיה שהיא בעצם אשליה. וכל זה על מנת שהקהל יאמין לסיפור. לכן, לדבריו חשוב לתת שיקוף כמה שיותר אוטנטי של האמת. גילינו שהאולפן במציאות קטן לעומת מה שנראה לנו כשאנו צופים בו מבעד למסך הטלוויזיה בבית. אור הסביר שזה נעשה באמצעות מסכי התמונות, תאורה וזוויות מצלמה שמיצרים עולם ומלואו. הדיירים גילו עניין רב במקצוע מגיש הטלוויזיה ואור נתן חיזוקים והסביר עד כמה המקצוע מרתק, מעניין וחשוב בעיקר באקלים המדינה שלנו. אור הדגיש שהוא מחשיב עצמו כעובד ציבור אפילו שערוץ 10 הוא ערוץ פרטי וזאת משום שכעיתונאי הוא מייצג הציבור ולכן חש אחריות רבה לאותו ציבור שהוא מייצג.

בנוסף למפגש עם אנשי החדשות, למדנו בסיור על תפקידה המורכב של ההפקה בתוכנית טלוויזיה שצריכה למעשה לדאוג לכל הלוגיסטיקה הכרוכה בתוכנית החללבגד שילבשו ועד למערך הסאונד. כמו כן, למדנו כיצד מגיעים הסיפורים שעושים את החדשות. הכתב מקבל סיפור בעיקר בזכות קשרים שהוא בונה - רשת חברתית. יש פה דואליות בין רצון

דיירי הבית בצומת סביון ודיירי הבית ברמת השרון, יצאו החודש (כל בית בנפרד עם מנהלת התרבות שלו) לסיור באולפני ערוץ 10 שבגבעתיים לראות ולחוות מה מסתתר שם, מאחורי המסך, האורות והבזקי המצלמות וחזרו עמוסי חוויות.

מיה זיו וולף עורכת ומגישה של מבזק חדשות בערוץ 10, קלטה בסבר פנים מזמין את הקבוצה של הבית בצומת סביון וסיפרה על "מאחורי הקלעים" של החדשות, על ההתלבטויות מה להכניס למהדורה ומה לא, על ההשפעות של החדשות, על הדילמה אם לפרסם דברים למען הציבור או לא לחשוף אותם, על הכתבים שמסכנים את עצמם למען סקופ או אוטנטיות של צילום, על החדשות בזמן חרום ועוד. במקביל, צפינו בקטעי חדשות שבהם המגישים נחשפו לאירועים שגרמו להם לתגובות קיצוניות כמו לבכות או לחילופין לצחוק או להישאר ללא מילים ואיך כל המקרים הללו משפיעים עליהם ועל מהלך התוכנית המשודרת. במיוחד כמובן כשמדובר בשידור חי.

את הקבוצה של הבית ברמת השרון, אירח **אור הלר**, הכתב הצבאי שמאד התעניין בדיור המוגן וסיפר על הוריו שהם בני גיל הדיירים, אלא שהם בחרו להישאר ולגור בקהילה

עתודה ניהולית

מסלולי הכשרה ופיתוח לתפקידי ניהול בכירים בארגון

<< מיכל שויקי

רשת מגדלי הים התיכון הציבה לעצמה ערך של פיתוח מנהלים ועתודה ניהולית כחלק ממטרות הארגון. תהליך זה נועד ליצור אופק לעובדים המזוהים כבעלי פוטנציאל הראוי לשמש בתפקידי ניהול בארגון בהווה ובעתיד. עובדים אלו נבחרו בקפידה ונכנסו בחודש האחרון למסלולי הכשרה ופיתוח הן בליווי תפקודם בהווה והן כהכנה להכנסתם בבוא היום לתפקידי ניהול בכירים בארגון.

קיום תהליך לפיתוח עתודה ניהולית מדגיש את מחויבות הארגון לפיתוח וטיפוח העובדים שבו. הוא חשוב גם כגורם מוטיבציוני לעובדים וגם כגורם המפחית נשירה. חיבור עובדים לתהליכים אלו מחמיא לעובדים, מייצר תחושה של התפתחות ותנועה בארגון, מגביר את האמון וההזדהות עם המערכת ומחזק את הקשר שלהם לארגון.

תהליך מובנה וסדור של פיתוח עתודה ניהולית בקרב כלל המנהלים הצעירים בארגון יכול לשמש גם ככלי הערכה ומיון שיסייע לבחור מתוכם בעתיד את הראויים והמתאימים ביותר לקידום לרמות הגבוהות ביותר. ככזה הוא מאפשר יצירת תהליכים מובנים של כניסה לתפקיד המגדירים אחריות ומחויבות הנדרשים הן מהפרט והן מהארגון ומציבים

סטנדרטים לכשירות ניהולית לכל תפקיד ניהולי בארגון. למועמדים מוצע מסלול התפתחות אישית לשיפור היכולות שלהם במסלול המשלב למידה עיונית של תחומי הדעת הקשורים לתחום ובפרקטיקום שבו המועמדים שיתקבלו יבצעו פרויקטים רשתיים שונים.

בין הנושאים הנלמדים בקורס:

- **לימודי גרונטולוגיה** - שעורים עיוניים בתחומי פסיכולוגיה, אנתרופולוגיה, התמודדות עם סוף החיים, סוציולוגיה של הזקנה ועוד
- **יסודות הניהול** - תיאוריות מרכזיות ובעיקר דרך התנסות ויישום בשטח
- **ניהול פרויקטים** - פנים ארגוניים, רשתיים וחיצוניים
- **ניהול חדשנות** - פיתוח חשיבה יצירתית ואיתור הזדמנויות לצמיחה
- **תפעול דיור מוגן** - כולל סבב במחלקות בתי הרשת
- **שירות ומשאבי אנוש**
- **שיווק ומכירות**
- **טיפול באוכלוסיות בעלות צרכים מיוחדים**

אנו שמחים לפתוח את המחזור הראשון של העתודה הניהולית שלנו ומאחלים לכל המשתתפים הצלחה רבה.

מירי יהודה מזכירת הבית בבת-ים. למעלה מ-15 שנה במגדלי הים התיכון. נשואה לניסים ואמא לשני ילדים מקסימים אופק בן 14 ונועה בת 8. מאוד אוהבת צפייה בתוכניות טלוויזיה, סרטים וקריאת וספרים. "יש לי הזכות לעבוד במגדלי הים התיכון, והעבודה עם האוכלוסייה המבוגרת היא חלק בלתי נפרד ממני. אני מאחלת לעצמי להמשיך לעבוד ולתרום ככל יכולתי לרווחת הדיירים ובעתיד להשתלב בתפקיד ניהולי משמעותי בחברה. בינתיים אני ממשיכה ליישם את המשפט הידוע 'לעשות את מה שאתה אוהב ולאהוב את מה שאתה עושה'."

איציק ברק עובד במטה החברה בתפקיד מנהל תפעול מערכות, שנתיים במגדלים. נשוי לקרן, אבא של נועם ועוד אחד בדרך. "בעבר תפקדתי כמנהל האבטחה של הרשת לאחר 7 שנים בשירות המדינה. אוהב ספורט ומתעניין מאוד בהיסטוריה. בתפקידי אני שם לעצמי כמטרה לפתח וללייעל באופן מתמיד את מערך התפעול של הרשת לטובת מקסום רווחת הדיירים."

ליאת מאיוסט מנהלת רווחה בבית בכפר סבא. שנתיים במגדלים. נשואה + 2, השלישית בדרך... רקע קודם: עו"ס בדור מוגן, במרכז יום לקשיש, בבית אבות, עו"ס קשישים בעירייה, מנהלת מרכז מידע לזכויות - בית חולים תל השומר - המשרד לאזרחים ותיקים. משתתפת בהרכב אקפלה. נהנית מאוד מהשירה, מהביחד עם בנות ההרכב ומההופעות השונות. "רואה בעבודתי דרך להתחבר, לסייע ולעזור לאנשים בשלב במעגל החיים בו עשויים לחוות קשיים ואובדנים, ומנגד שלב בו יכולים דווקא לגלות דברים חדשים, יצירתיות וצמיחה".

עידית גרינברגר עובדת רווחה בבית בנורדיה כבר ארבע שנים. "עובדת? לא ממש!!! בבית הפרטי שלי - שם אני בעיקר עובדת. בנורדיה, אני בחווית חיי - מתמלאת באנרגיה, חום ואהבה ולומדת המון על החיים ועל איך צריך לחיות אותם... חופשייה להיות עצמי ולהביא לבית ולדיירים

רגישות, אמפטיה, הקשבה, יכולת הכלה, אנרגיה חיובית וחיוך חסר תקנה, גישור, וחוש הומור. וגם רצינות והצבת גבולות ברורים. כמובן שהייתי חייבת עוד משהו ל"הרגעה" - הנחיית קבוצת אקטואליה, הקמה וליווי קבוצת רמי-קוב וקליטה וליווי דיירים חדשים. נשואה בהתמדה ואהבה כבר 20 שנה ויש לנו שלושה בנים מדהימים. בעלת תואר שני בתכנון עירוני, עסקתי בהקמה וניהול פרויקטים, יזמות, ויעוץ עסקי. בעלת תעודת הסמכה לניהול דיור מוגן ובתי אבות מאוניברסיטת בר-אילן. תחביבי: ריצה, שוטרת על מדים בהתנדבות ו... כביסות...חזון: פיתוח מומחיות בתחום והובלת שינוי תפיסת עולם הרווחת בציבור ובנבחרי לגבי הדיור המוגן."

עית טליאס אלכביר עובדת סוציאלית בבית בכפר סבא. ארבע שנים במגדלים. נשואה לאמיר, אמא לשני ילדים כרמל ודניאל. בעלת תואר שני בעבודה סוציאלית. "עבדתי בחברת סיעוד כעובדת סוציאלית ואח"כ התקדמתי לניהול מחלקת הסיעוד של הסניף בו עבדתי. משם עברתי לדיור מוגן ועבדתי 5 שנים ברשת אחרת של דיורים מוגנים בשני בתים שונים. תחביבים: אפייה, לאחרונה סיימתי לימודי קונדיטוריה. מאז שסיימתי את לימודי העו"ס, התחברתי לתחום העבודה עם קשישים ומאוד נהנית מהעבודה. אשמח להמשיך ולהתפתח בחברה הן בהיבט האישי והן בהיבט המקצועי. רואה בכך הזדמנות ללמוד ולהתקדם ומודה על כך שניתנת לי האפשרות לרכוש בקורס את הכלים הנכונים להתפתחות זו."

שוש כחלון עובדת בבית ברמת השרון בתפקיד מנהלת השירות לדייר, מזה 9 שנים בחברה. "התחלתי את תפקידי כאם בית ולפני כשלוש שנים קודמתי לתפקיד מנהלת השירות לדייר. מרגישה שזו זכות עבורי לעבוד בדיור המוגן. עבודתי מאוד דינמית ומעניינת. התפקיד מאוד תובעני, אך גורם לי לסיפוק רב. מגיעה לעבודה מידי יום בחדווה גדולה. נשואה לאהרון, אמא לשלושה וסבתא להילי המדהימה שנותנת לי הרבה אור בחיים, וכמעט שכחתי לציין את רמבו הכלבלב המקסים שלי האחד והיחיד. אוהבת לטייל, לכיף, לרקוד".>

רבקה חיים מנהלת תרבות בבית בנורדיה. 13 שנים במגדלים. נשואה + 3. בת קיבוץ ברור חיל - "משם השמחה..." תפקידים: מקלט לילדים מוכים, ניהול סניף תפעולי בחברת כ"א גדולה ושילוב בתפקידי מטה. תחביבים: בישול, אמנויות, טיולי טבע אתגריים. "מוביל אותי המשפט 'לעולם לא מאוחר מידי' - ללמוד עוד, להתנסות עוד, לחוות עוד, לאהוב עוד".

לימור שרון וכטר רכזת ומאמנת קוגניטיבית בבית ברמת השרון. נשואה לרובי, אמא לשלושה מתבגרים מקסימים. 15 שנות ניסיון בהדרכה וטיפול באוכלוסייה מבוגרת. בשעות הפנאי יוצרת כיוורים וכלים שימושיים בסטודיו לקרמיקה. חובבת ספורט ומשתתפת במרוצים. אוהבת לארח חברים ובני משפחה, להשקיע בבישול איכותי ואפיה יצירתית. "לבית ברמת השרון הגעתי לפני 7 שנים. העבודה עם קשישים עבורי הנה בעלת תמורה וסיפוק רב. שמחה על ההזדמנות להרחיב ידע, ולממש את היכולות".

אור פרז מנהלת מרכז המבקרים בבית בגני תקווה. עובדת ברשת מתחילתו של הפרויקט לפני כשלוש שנים. "גאה להיות שותפה וחלק מכל אבן דרך של פרויקט הדגל. מומחית לשיווק ומונעת מהמוטו ששירות עם הרבה לב ונשמה הוא חלק אינטגרלי משיווק נכון. נהנית מתפקידי שטח בחובו מעבר לעשייה, המון רגש וסיפוק. מוקירה את החיים הטובים ולכן מאחלת לעצמי לזכות להתבגר באחד מבתי הרשת".

עליזה נורי עובדת 6 שנים במגדלי הים התיכון בבית בצומת בסביון בתפקיד אחראית קבלה, מזכירת אחזקה ומ"מ מנהלת משק. נשואה למשה ואמא לשלושה ילדים רווקים

ומקסימים. "מחוץ לשעות העבודה אני מאוד אוהבת את המטבח ואת זמן האיכות עם בני משפחתי. בעבר עסקתי בתחום אחר לגמרי בעסק פרטי. כל השנים הייתה לי אהבה והערצה לאוכלוסייה מבוגרת. מרצה מאוד לעבוד בתחום הגיל השלישי, שואפת להתקדם ולהרחיב אופקים בתחום. אני רואה בתפקידי שליחות ופועלת על מנת להשביע את רצון האוכלוסייה אתה אני עובדת".

אמירה כהן מנהלת מכירות בבית בבת ים כ-5 שנים. נשואה לאיתן ואמא לשחר סיון ונועה. נמצאת בתחום כ-15 שנים. "בעברי עבדתי ברשת אחרת כמנהלת מכירות שיווק וליווי תהליכים. בעלת תעודת "ניהול בתי אבות" וקורסים רבים בתחום הגרונטולוגיה ונפש האדם. אוהבת מאד טיולים, ריקודי עם, מוסיקה על כל גווניה ובעיקר אוהבת יחסים וקשרים עם אנשים. תחום הזקנה מאתגר אותי כל יום מחדש ואני מרגישה נתרמת ותורמת יום יום. זכיתי לעבוד בתחום עם ערך מוסף גדול. בעתיד אני רואה את עצמי כמנהלת משפיעה בעלת "אמירה" אישית מאד שמנחילה גישה ישירה למציאת הדרך בין הניהול השוטף והשווק לבין עשייה עם חזון והשארת מקום וזמן לחלומות ושמחה. ולסיום ציטוט יפה: 'אם אתה יודע לאן אתה רוצה להגיע, כל הדרכים ייקחו אותך לשם'".

מרסל פוטוסי עובדת ברשת המגדלים כבר מעל 4 שנים כחשבת המטה, חשבת של הבית בגני תקווה ואחראית התקציב של הרשת. נשואה ליחיאל ומתגוררת בתל אביב. ילידת באר-שבע, בוגרת אוניברסיטת בן גוריון בלימודי כלכלה וחשבונאות ומוסמכת כרואת חשבון. "בעבר עבדתי כחשבת בחברת נדל"ן. תחביבים? למי יש זמן בעבודה כזו שואבת!!! ובכל זאת, בחודשים האחרונים למדתי לראשונה (!) לרכב על אופניים ואני משתדלת

למצוא זמן לתחביב החדש. העבודה ברשת יזמית ופורצת דרך, גם בתחום הפיננסי וגם בתחומים הקשורים באופן ישיר לדיירים. זהו המקום האידיאלי עבורי להתפתחות מקצועית".

בת אל דניאל "אל עולם הדיור המוגן ובני הגיל השלישי נחשפתי עם עבודתי בבית בנורדיה לפני למעלה מ-13 שנים, בעודי בת 16. ניתן להכתיר את "החשיפה" כאהבה ממבט ראשון... ובהתחשב באלמנט ה"גיל" - גם כאהבת נעוריי. ברבות השנים, לצד האהבה המתעצמת והמשך העבודה בבית בנורדיה, למדתי משפטים ומנהל עסקים. עם סיום לימודיי עזבתי לאחר 11 שנות עשייה לטובת התמחות בבית המשפט העליון... שכשמו - לפני מלאכת המשפט - הוא בראש ובראשונה בית. לאחר קבלת רישיון עריכת הדין שימשתי כעוזרת משפטית לשופט בית משפט מחוזי. לפני כשלושה חודשים חזרתי הביתה, לצור מחצבתי - רשת מגדלי הים התיכון והפעם בתפקיד מנהלת פרויקטים. נישאתי לפני מספר שבועות וכיום אני בונה את ביתי שלי. יוצא אפוא שהמוטיב "בית" עובר כחוט השני בכל דרך העשייה שלי. ובראייה קדימה, צופה פני עתיד, אני שואפת להתפתח בתחום כשהמוטיב החוזר - "בית" - ובכלל זה הערכים שינקתי במסגרתו - יהיו תמיד נר לרגליי".

אביגיל בצרי אחות ראשית ומנהלת מרפאת הבית בכפר סבא. עובדת כארבע וחצי שנים במגדלי הים התיכון. אחות מוסמכת בעלת תואר ראשון. ניסיון רב בבתי חולים במחלקות שונות ביניהן - חדרי מיון וטיפול נמרץ. כמו כן אחות בקהילה בתחום הסיעוד. "אוהבת מאוד את העבודה שלי, את הדיירים והצוות, מרגישה סיפוק רב מעצם הנתינה והעזרה. נשואה לאבי ואימא לירדן בן 12

וסתיו בת 9. בזמני הפנוי אני מציירת, צוללת ומטיילת. שואפת להמשיך לעבוד עם האוכלוסייה המבוגרת, להמשיך לקדם תכניות לאורח חיים בריא, לשפר ולקדם את איכות החיים לדיירים שלנו".

אלון פרייפלד מנהל פיתוח עסקי. נשוי לרוני ואב לנועם בת השנתיים. "עם שחרורי מהצבא הייתי בעלים של מסעדה בפארק המדע ברחובות. משם המשכתי ללימודי תואר ראשון בכלכלה וניהול באוניברסיטת תל אביב. עבדתי במכון וויצמן בחברה למסחר פטנטים. בהמשך, חזרתי לעולם היזמות ובין היתר ניהלתי עסק לשיפוץ וריענון מקלטים. במגדלים אני עוסק בפיתוח מרכזי רווח. תפקיד מאתגר המחייב יצירתיות, עבודה מול אנשים, צלילה לתחומים לא מוכרים וגם יכולת התמודדות עם כישלונות. תחביבים: צלילה, שייט והטסת טיסנים. אם יש לכם רעיון טוב, שאתם חושבים שניתן ליישמו ברשת, או סתם רוצים להתייעץ - הדלת שלי תמיד פתוחה. הקפה עליי".

שחף דורי מנהל אחזקה בבית בצומת סביון. עובד ברשת כשנתיים. נשוי לדניה ואבא לילדה מדהימה בשם לי-ים ולתאומים גל וחוף. בוגר לימודי מנהל מש"א ומנהל עסקים. "מאז שזכר את עצמי עובד כמנהל בתחום בינוי, רכש ואבטחה. בין תחביביי צלילה (מדריך צלילה בכיר) דיג, שייט קיאקים וצינור. לפני כשנתיים גיליתי לראשונה את התחום המדהים שלנו. רואה בעבודה עם הגיל השלישי, עתיד נכון!! המשלב שרות לחתך אוכלוסייה מדהים. מכון את חיי לעיסוק והתקדמות בתחום, מתוך רצון לקדם את הרגשת הביתיות של בני הגיל השלישי הם - דור בוני הארץ ומיתוך הבנה כי בני הגיל השלישי הם העתיד ולא רק העבר. צופה שנים רבות וטובות בתחום, בדגש על פנינת השרות במגדלי הים התיכון. ♡

עם הפנים קדימה

בדיקת מערכת SafeMove בבית בכפר סבא

<< ירדן קינן והדס רז, יועצות לניהול קבוצת ד"ר עדנה פשר

SafeMove הינו פרויקט הממומן על ידי תוכנית ה-AAL (Ambient Assisted Living) מטעם האיחוד האירופי, ומבוצע על ידי שותפות של 8 חברות המגיעות מתחומים דיספלינאריים שונים, ביניהם: קלינאים, חוקרים, יועצים, מעצבים, ספקי שירותים רפואיים ועוד. הפרויקט נמשך שלוש שנים ונמצא בחודשיו האחרונים. חזון הפרויקט הוא לסייע לבני הגיל השלישי להישאר פעילים לתקופה ארוכה יותר בנוחות של ביתם ובמקביל לאפשר להם לצאת מהבית ולהצטרף לפעילויות חברתיות.

המערכת כוללת 3 תתי מערכות

- 1. תת-מערכת לאימון פיזי וקוגניטיבי,** הכוללת משחקים שונים ומגוונים המצריכים חשיבה, יכולות מוטוריות וקשר עין-יד. משחקים אלו מתבצעים באמצעות חיישן אשר הינו חלק ממערכת המשחקים הנקראת Kinect (הניתנת לקנייה בכל חנות מחשבים) המורכב על גבי מסך הטלוויזיה הפרטית. החיישן מזהה את תנועות הגוף של האדם העומד מולו. כך, באפשרות המערכת לבחון ולתת למשוב למשתתף אודות תגובותיו במשחק, ובכך לסייע לו לשפר ולשמר את היכולות שתוארו לעיל.
- 2. תת-מערכת המשמשת לתזכורות.** בחלק זה, יכולים המשתמשים להזין את התזכורות החשובות להם (לקיחת

תרופות, שתיית מים וכו') בשעות הייעודיות, ללא חשש משכחה וטעויות. בפועל, מדובר במכשיר סלולארי פשוט, המחובר למערכת הכוללת, והינו קל לנשיאה ונוח לשימוש. **3. תת-מערכת המשמשת לליווי והכנה לקראת יציאה החוצה** - מחוץ למרחב הבטוח (מחוץ לבית). החלק הראשון של תת מערכת זו, מאפשר למשתמשים לצפות במסלולים אליהם הם עתידים ללכת, בטרם יציאתם מהבית. בכך, יוכלו לראות כיצד נוח ללכת, כיצד לנווט ליעד, מהם המכשולים שעשויים לעמוד בדרכם, כיצד אמור להיראות מקום היעד, וכו'. החלק השני משולב במכשיר סלולארי חכם, אשר ניתן לנשיאה במהלך המסלול עצמו, ונותן הוראות לאן ללכת וסימני זיהוי לאורך הדרך - כולל תמונות.

בנוסף, במערכת **SafeMove** ישנה אפשרות לערב גורמים טיפוליים אחרים כגון: בני משפחה, כראות עיניו של המשתמש. באופן זה, יוכלו הללו לתקשר באופן ישיר עם המשתמש באמצעות פורטל פנימי של המערכת, ולסייע במעקב אחר תזכורות, אחר תכניות האימון, וכן במעקב אחר המסלולים אליהם יוצא המשתמש - לרבות וידוא חזרה בשלום הביתה. למעשה, כפי שניתן לראות, באפשרותה של מערכת זו להקל על חייהם של בני הגיל השלישי, ולסייע להם במטלות יום יומיות.

על החוקרים לבחון מדי פעם בפעם את המערכת על מנת לוודא שהפיתוח מותאם לצרכי המשתמשים. **כאן, בדיוק, נכנסת לתמונה רשת מגדלים הים התיכון:** בסוף חודש אפריל הגיעו כמה יועצים וחוקרים לבית בכפר סבא וביצעו ניסוי במערכת חדשנית זו המיועדת לסייע לבני הגיל השלישי בהתנהלות היומיומית.

צוות היועצים, אשר כלל את ד"ר פיטר קנקפוס מחברת **InfoConsult** (שהגיע במיוחד מגרמניה), נציגים מחברת "מתודיקה", ויועצות מקבוצת "ד"ר עדנה פשר יועצים לניהול", פתח בהדרכה ובדברי הסבר אודות המערכת. במשך שלושת הימים, 7 דיירים-מתנדבים מהבית, השתמשו והתנסו בכל חלקי המערכת - ממשחקי האימון, דרך שימוש ובחינת מערכת התזכורות, ועד יציאה פיזית מהבית (לכיוון בית קפה סמוך) - כל דייר במשך יום שלם. לבסוף - מילאו הדיירים שאלון משוב.

בכך, סייעו הדיירים למפתחי התוכנה בהשגת מידע חשוב, ואולי הכי חשוב, אודות אופן השימוש במערכת, נוחיות השימוש, הסיוע שהיא מספקת והנגישות שלה. מידע זה, נשלח מיד לכל השותפים בפרויקט אשר החלו במקצה שיפורים וחידודים של המערכת. ניסוי זה, למעשה יסייע

בהתאמה מיטבית של המערכת לאוכלוסיית היעד.

תודות:

לתומר רוזנברג, סמנכ"ל התפעול, על שחיבר בינינו לבין הבית בכפר סבא וסייע באישורים ובתיאומים הנדרשים לטובת קיום הפיילוט. **לאביגדור רוטשילד,** מנהל הבית, אשר אפשר לחוקרים לבצע את הפיילוט בבית, סייע בהתנעתו ודאג לכל מחסורם. **לליאת מאיוסט,** מנהלת מחלקת רווחה **ולעינת טליאס,** עובדת סוציאלית, אשר ליוו את החוקרים באופן שוטף וצמוד לכל אורך התהליך - על הזמינות, הסיוע, ההתאמה ללו"ז, הארגון והאנרגיות החיוביות!

ותודה אחרונה ומיוחדת במיוחד, מגיעה כמובן לדיירים עצמם, אשר השתתפו ביום ניסויי שלם - בהתנדבות מלאה, בסבלנות, באדיבות ובנחישות, ולא שכחו למלא את השאלונים בסוף היום!

לסיום, צוות החוקרים ישמח לעדכן את דיירי הבית וצוות העובדים בהמשך התהליך ובסטטוס הפיתוח, ויותר מכל ישמח לראות את בתי הרשת משמשים בעתיד כמודל חדשני לשימוש יום-יומי במערכת בפועל - כאשר יושלם פיתוחה. **W**

"חזון הפרויקט הוא לסייע לבני הגיל השלישי להישאר פעילים לתקופה ארוכה יותר בנוחות של ביתם ובמקביל לאפשר להם לצאת מהבית ולהצטרף לפעילויות חברתיות"

רגע מרגש ומיוחד ביום זה היה כשראש העיר המכהן מר ישראל גל עלה לבמה והעלה במחווה של כבוד מיוחד את ראש העירייה המיתולוגי של קריית אונו, מר אביגדור ורשה, דייר הבית שלנו בבית בצומת סביון לקול מחיאות הכפיים הסוערות של כל המשתתפים. ❧

החל משעות הבוקר נפגשו הדיירים עם וותיקי קריית אונו ליום פעילות משותף שכלל: פינת יצירה מחומרים ממוחזרים, ציור משותף עם מסר ירוק לסביבה, עמדת שזירת פרחים בשילוב שני סוגי פרחים שהיה בהם מסר של אחדות וערבות הדדית, ריקודי עם בשביל ה"ביחד" וכמובן מצב הרוח, משחק פטאנק משותף לבעלי רוח ספורטיבית ופעילות "צ'יקונג" שמגמישה את השרירים ופותחת את הלב. חתם את האירוע האמן **יובל דור** בתכניתו "אומנות ושמה תקשורת" - מופע קירוב לבבות למציאת שפה משותפת ויצירת "תקשורת מקרבת". במופע, שיתף אותנו יובל במסעו האישי לתקשורת בונה, ליצירת גשר של רגש בשביל לפתוח לבבות לאכפתיות ולרגישות הדדית, לעורר רצון לגשר על פני פערים למען יצירת שלום והרמוניה הנובעת מכבוד ואהבת השונה.

יום מעשים טובים

אנשים טובים באמצע הדרך

מציינים את יום המעשים הטובים בבית בצומת סביון

<< אתי כהן, מנהלת תרבות הבית בצומת סביון
<< צילום: נווה איבגי

את יום המעשים הטובים פתחנו בערב הצדעה לדיירים מתנדבים ובו חילקנו תעודות למתנדבים שלנו שעושים מעשים טובים כל השנה. במעשיהם הם יוצרים חברה אכפתית וחזקה. למחרת, החלטנו לציין את היום המיוחד השנה בסימן של "שכנות טובה ירוקה לסביבה" כי כולנו ערבים זה לזה ויש לנו מחויבות לשמירה גם על האזור בו אנו גרים. מאחר ואנו ממוקמים באזור "בקעת אונו" קיימנו את האירוע בשיתוף פעולה עם וותיקי קריית אונו.

של שירי פלמ"ח".
 "שיהיה ברור - הפלמ"ח הוא ששיחרר את ירושלים!", אומר **שמואל ללקין**, 89, לימים מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שישב בכלא הבריטי והיום דייר הבית בכפר סבא. כמעט שנתיים אחרי שמארב בריטי תפס את החוליה שלו כשהובילה סיור מבית הערבה לרמת רחל. "אשתי הייתה נוסעת לבקר אותי בכלא באוטובוס של ערבים מיפו כל יום שבת, כמעט לא הייתה דרך אחרת להגיע אז לירושלים. אחרי שנתיים של נסיעות כאלו לירושלים הבנתי שאני רוצה להתחתן איתה", הוא צוחק. ואם כבר רומנטיקה, גזית מספר איך כמעט פיספס את ההיכרות עם אשתו: "רעייתי הייתה בהכשרה במשמר השרון, ואני, כמ"כ, הגעתי להדריך את ההכשרה שלה. הבנות בהכשרה סיפרו לה שיש אחד, לא כמו השאר, אינטליגנטי. היא ראתה אותי, שמה עליי עין, ולא שכחה את זה", הוא צוחק. "רק אחרי שלוש שנים, אחרי מלחמת העצמאות, נפגשנו שוב, בתל-אביב, והיא סיפרה לי הכל".
 והיו גם רגעי התרגשות גדולים. כשנעמי הולצמן-ספקטור, 86, מהבית בכפר סבא מתחילה לדבר, קוטעת אותה מיה ושואלת אם היא מנהריים. ספקטור, בתגובה, מתחילה לבכות מהתרגשות. מפיסת העבר שמתחברת פתאום להווה. מתברר שהשתיים היו יחד באותה הכשרה. "איך זיהית אותי אחרי כל השנים?" היא תוהה, וללקין מתפרץ >

בתל-אביב להעביר להם את הרשימות של שמות הלוחמים שהיו לנו בפלוגה, הרשימה הייתה כתובה בכתב צפוף על נייר מילימטרי, ואמרו לי שאם הבריטים עוצרים אותי עליי לבלוע את הנייר. אני זוכרת שכל הדרך לתל-אביב הייתי בחרדה מה יהיה ואיך אצליח לבלוע את הכל".
 "זה באמת לא היה פשוט להשיג מימון", מספר **האלוף במיל' שלמה גזית**, 89, דייר הבית בכפר סבא שהצטרף לפלמ"ח ב-1944 ושירת בצ"ח עד 1981 ובין השאר כיהן כראש אמ"ן. "כשהארגון נפרד מהצבא הבריטי הייתה לנו בעיה גדולה של תקציב, אז עבדנו בקיבוץ לצד האימונים". ומוסיפה שרה ניצני משולם, בת 86 "זה גם מתבטא בסמל הפלמ"ח שתי שיבולים וחרב. שבועיים עובדים, שבוע מתאמנים".
 "לא, לא", אומרת קלמן, "החרב מגינה על השיבולים". הם דור אחר, כזה שאידיאלים היו מוחשיים עבורם, כזה שעזב את המשפחה והתנדב לצאת ולהקים מדינה, לעיתים ללא שום קשר עם המשפחות שהשאירו מאחור. "הגליל היה נצור בהתחלה" מספרת קלמן. "הייתה שיירה שיוצאת בבוקר ואחת שחוזרת בערב. פתאום עלה בדעתי שאולי ההורים דואגים לנו. זה לא כמו היום, שכל חייל יכול לשלוח ווטסאפ ולהגיד שהכל בסדר. לא ממש הייתה לנו דרך לתקשר איתם. בדיעבד גילינו שההורים שלנו היו מקשיבים לקשר בגליל, שדרכו היינו מעבירים מסרים בינינו בצורה

אנו, אנו הפלמ"ח

ל"ג בעומר הוא גם יום ההולדת של הפלמ"ח שחגג 74 שנים בקומזיץ ומופע בבית בנורדיה

<< גיל קורוטקי, מתוך ידיעות אחרונות 6.5.15
 << צילום: דנה קופל וגלעד קוולרצ'יק

שכנערה רציתי להיות בפלמ"ח, שם היו הפלירטוטים וכל הדברים הנחמדים", היא מגלגלת עוד צחוק ועיניה דולקות. "בשנת 48 יצאתי לקורס מפקדות של הראל והדרכת את העולים החדשים שהגיעו מקפריסין להחזיק נשק. שבועיים אחרי זה כבר שלחו אותם להילחם. לא רציתי להדריך בנות, רק בנים. כשדדו (רא"ל דוד אלעזר) התמנה למג"ר, הוא חטף אותי אליו להיות המזכירה שלו".
 "את חייבת להבין", מתפרצת לדבריה **רינה קלמן**, 85 משכונת בורכוב בגבעתיים, אלמנתו של אל"מ משה קלמן וכיום דיירת הבית בנורדיה. "כשאת חושבת על מזכירה, את חושבת על מישהי שמכינה קפה, וזה ממש לא היה המצב אצלנו. אני למשל ביקשתי פעם מיגאל אלון לצאת לחופשה, והוא אמר לי, 'רק אם תעברי את מבחן הקפה את יוצאת'. לא הכנתי קפה מאז ועד אז, ובכל זאת יצאתי לחופשה".
 קלמן הגיעה במסגרת תנועת הנוער העובד והלומד להכשרה מגויסת בקיבוץ אשדות יעקב, ונלחמה במלחמת העצמאות עם הגדוד השלישי של הפלמ"ח בגליל המערבי. "הייתי משלחת את המסתערים לסוריה לאיסוף מודיעין. הייתי מלווה אותם עד הגבול, ולפני זה הייתי מפלחת מחדר הילדים של הקיבוץ חלווה ושמנת ומכינה להם ארוחת ערב. מיה, אל תגלי להם בקיבוץ" ועוד נזכרת רינה - "אני לא אשכח שפעם הייתי צריכה לנסוע למחלקת כוח אדם

ם מתאספים אט אט סביב המדורה, צעירים בני שמונים פלוס עם זיק שובבי בעיניהם. כשהראשון שבהם מתחיל לזמר "מסביב יהום הסער", מצטרפים אליו האחרים בשירה חזקה ובוסחת, כזו שמוכיחה למתבונן מהצד ללא צל של ספק שהשנים לא באמת נגעו בהם למרות חריצי הקמטים והקומה ששחה מעט. הם מה שנוכל למצוא במילון תחת הקטגוריה "מלח הארץ", מקימי המדינה, הם הם הפלמ"ח.

לכבוד יום ההולדת ה-74 לארגון הפלמ"ח, שחל בערב ל"ג בעומר אירגנו ללוחמים לשעבר, ערב שכולו תפוחי אדמה, אקורדיון, ואיך אומרים בעברית? צ'יזבוטים. ואכן, כיאה להיותם היסטוריה מהלכת הם מספרים בלי לחסוך בפרטים על אותם הימים ועל מה שהיה.
 "ליוויתי את הפלמ"ח מגיל 11", נזכרת **מיה רשף** מקיבוץ אשדות יעקב וכיום דיירת בבית ברמת השרון "כל מה שהם עשו, עקבתי אחריהם ועשיתי כמוהם גם מבלי ששמו לב אלי. כשהם למדו ג'ודו, הצצתי מהצד וניסיתי את זה על ילדה בת שמונה מהמשק. כשלימדו אותם איך לטפס על חבל, הסתכלתי מהצד וכשהם הלכו טיפסתי גם אני. הבעיה הייתה שלא הייתי בשיעור שבו לימדו אותם גם איך לרדת, וקרעתי את הידיים בדרך למטה", היא מחייכת. "ברור

מחזמר

חזי"א עציוניים

סיפורו של הקולנוע הישראלי

No. 14/540

150 מרואיינים ★ 48 ימי צילום
3 שנות עבודה ★ מעל 250 סרטים
10 פרקים ★ חגיגה אחת!

כל יום א' החל מ-21 ביוני בשעה 21:00
משהו טוב קורה בערוץ הראשון

גם באתר רשות השידור iba.org.il וגם באפליקציה

הסופר ואיש הפלמ"ח פוצ'ו הופיע באירוע וסיפר ציזבטים להנאת החוגגים

לפני שגמרתם את העבודה! שכחנו מה זה להיות עם שתומך אחד בשני. פעם רקדו הורה במעגל, החזיקו ידיים וכתפיים. היום אמנם רוקדים בהמונים, אבל כל אחד לחוד, כל אדם לעצמו. התקוות של אור לגויים מזמן גוזזו לי. איך הנכר שלי אומר? 'לא בא-לי'. היום עושים רק מה שבא לך. כל אחד לעצמו. המדינה קמה בזכות העובדה שבאמת היינו אחד בזכות השני, והיום ה'אני' עומד בראש. זה גם המקור של השחיתות. 'בן גוריון פיטר פעם אלוף בגלל שלקח שק של סוכר. איפה זה היום בהשוואה לקצין שאומר לבחורה כל מיני דברים? אמות המידה שלנו כחברה השתנו. הדגש שלנו היום הוא על החיצוני והחומרי. כילדה הייתי קמה בבוקר ומוצאת על הרצפה שלושה מעילים יהודים מהצבא הפולני. היינו תופרים את הקרעים, כי ללכת עם בגד קרוע זה אסור, אבל בגד עם טלאי זה בסדר. 'מה אני אגיד לך? גדלנו טוב, היינו בפלמ"ח ושירתנו את המדינה. אני בכלל לא מדברת על זה שהמדינה שצריכה לטפל בנו, ואחרי כל מה שנתנו אפילו לא מגלה לנו שיש לנו זכויות. אבל תראי שאני לא מוותרת למרינה. אני עדיין כועסת ורוצה לשנות. כל עור אני כועסת, זה סימן שאכפת לי ושאני חיה".

וגזית מסכם: "התקופה שאני הכי מתגעגע אליה היא תקופת הפלמ"ח. היינו צעירים ואופטימיים, חדורי אמונה במה שאנחנו עושים, במטרה ובעיקר במנהיגים. הם היו ישות נשגבה. הם גם היו אחרים מהמנהיגים של היום".

לאיחוד הבנות המרגש ועונה לה בבדיחות מחוספסת: "לא השתנית בכלל במשך שבעים שנה!!".

כשהיא נרגעת מעט מההתרגשות, מתחילה נעמי לספר: "בזמן ההכשרה בגינוסר ניהלנו סליק במטע הבנות. ערב אחד היינו צריכים לצאת לשמור עליו, אבל ליד המקום שבו הוסתר היו צבועים. סירבתי ואמרתי, 'מה פתאום, אני לא יוצאת ככה'. המפקד העניש אותי ושלח אותי לגלות בקיבוץ דפנה". "זה לא היה כמו היום", אומרת שרה ניצני משולם, "יום למחרת כ"ט בנובמבר אמרו לנו 'נוסעים' ולא אמרו לאן. רק 'תארוזו מזוודה לשבועיים'. לא שאלנו שאלות ונסענו. כשהבינו בסוף שמלחמת העצמאות הולכת להימשך יותר משבועיים, שלחו את המחסנאיות שלנו חזרה לעמק להביא לנו את כל שאר החפצים. הרגשנו תחושת שליחות. כל כך התרגשנו שרביבים, הקיבוץ שבו היינו, הוא הקיבוץ הדרומי ביותר בנגב. בלילות הבנות שמרו מתוך עמדות מבוצרות בשקי חול, כי הבנים עבדו כל היום. היו לנו כל מיני תקוות, שהיום, בדיעבד, אני מבינה שלא הכל ניתן ליישום". וגזית מוסיף: "אנחנו לא דור מקימי המדינה, אנחנו הדור שהשלים את המשימה. היו לנו הרבה ציפיות, והציפייה העיקרית השגת השלום לא התממשה".

מאזכבים קשות מהמצב?

"בי יש אכזבה גדולה", נאנחת קלמן, ואני חושבת שחלק מהאשמה היא בנו. איש צעיר אמר לי פעם, 'קמתם והלכתם

רוקדים בלבן

סיקור פסטיבל המחולות השנתי
שהתארח בחצר הבית בנורדיה

<< צילום: גלעד קוולרצ'יק

רבה על רונדו ענק ובו שולבו חברי החוג הקבועים שלו לצד רוקדים חופשיים ולצלילי הסולו של **תמי בן יעקב מה"גבעתרון"** שחוללה עם מיקרופון ביד וגם הובילה את השירה. בין הרקדנים, אי אפשר שלא להתפעל מ**שרגא מרחב ורינה קלמן** שרקדו בקלילות ובתיאום צעדים מופלא. מרגש במיוחד היה מפגש של 3 דיירים - **צפרירה אורן ויוחנן רסיסי**, דיירי הבית מנורדיה יחד עם **דב זעירא**, דייר הבית בכפר סבא. השלושה גדלו יחד בפרדס חנה והיו באותו גן. יוחנן מיהר להביא מהבית תמונה משותפת של השלושה בגן ממסיבת שבועות כשהם עם זרים על הראש. זעירא, שהיה עולה חדש, עמד בצד וחבש קסקט. עדין לא הרגיש מספיק חופשי בחברת הילדים לעגוד זר. השלושה, השתעשעו בשחזור התמונה מהעבר וחזרו לשבת ולהעלות זיכרונות ולהינות מחבריהם הרוקדים. **W**

"הרגליים הן מעמידות את האדם, ועליהן הולך האדם, ועל כן צריך להרגיל את עצמו תמיד לרקוד ברגליו: ועל ידי זה מתפשטת השמחה בכל קומתו. כי בזה שהאדם רוקד תמיד, מגלה פנימיות לבבו ומתפשטת השמחה עד עקבו. הריקודים בעצמם מכניסים שמחה בכל אדם, אפילו אדם שטבעו הוא עצבן גדול, וקשה לו לבא לשמחה".

הרבי מברסלב

"**רוקדים בלבן**" - פסטיבל המחולות השנתי שנערך בבית בנורדיה, מצליח כל שנה לרגש מחדש ו"לגנוב את ההצגה". השנה, ארחנו לראשונה גם את דיירי הבית בירושלים לצד 4 בתי הרשת וכמובן בניצוחו של הבית המארח - הבית בנורדיה. קהל של מעל 500 דיירים, עובדים ואורחים וכולם לבושים בלבן, כבשו את הדשא המרכזי ובעיקר את רחבת הריקודים. מרגש במיוחד היה לפגוש את זקן הרוקדים, **רודי ברטא** בן ה-101 שלא מפספס אף פסטיבל מיום תחילת המסורת לפני למעלה מעשור, יחד עם צעירת הרוקדים **מיקה מילר** בת 7. בשמלה לבנה וחיוך מאושר. בצד האמנותי, ארחנו השנה את להקת "**הורה הרצליה**" עם תלבושות ססגוניות שבנוסף למופע ריקודים קצר, השתלבו בחן רב עם קהל הרקדנים שלנו. **נעם יערי**, המורה לריקודי-עם בבתי הרשת, ניצח במקצועיות

ספרים, רבותיי ספרים!

כנס הספרניות הרשתי השנתי
בבית בכפר סבא

<< דיתה סנה, מנהלת הספרייה ודיירת הבית
<< צילום: אורה דולב

וקולנוע. הקולנוע היה פחות נגיש באותה עת, לא עמד לרשותנו רכב פרטי והביקור בקולנוע חייב הליכה ממושכת או שימוש בתחבורה ציבורית. הספרים, לעומת זאת, היו נגישים הרבה יותר. לכל משפחה המכבדת את עצמה, היתה ספרייה ביתית. ספריות ציבוריות נגישות וספריות בתי הספר, תרמו אף הן לקלות בהשגת ספרים לקריאה.

ולראייה, למעלה ממחצית דיירי הבית משתמשים בשירותי הספרייה - הוכחה ניצחת לקיומה של אהבת הקריאה.

מאפיין נוסף לבני גיל הזהב הוא הירידה באיכות הראייה. הבחנו בכך כאשר דיירי הבית שהיו קוראים מתמידים, החלו להדיר את רגליהם מהספרייה. כאשר נשאלו על הסיבה, ציינו שאיכות ראייתם ירדה והקריאה בספר קשה להם. בעקבות אבחנה זו, יזמנו לפני שנה, הוספת השאלת ספרים דיגיטליים לשירותי הספרייה כיוון שבספר הדיגיטלי ניתן להתאים את גודל האותיות לצרכי הקורא. בנוסף, ניתן לשנות את בהירות המסך ולעבור ממצב קריאה ביום למצב קריאה בלילה. וכדי להמחיש את יתרונם ויעילותם של הספרים הדיגיטליים, חילקנו במעמד הכנס שבעה טאבלטים המצויים בספריית הבית, בין הספרנים האורחים ששמחו להתנסות בהפעלה מודרכת של המכשירים.

לסיכום הכנס, הובילה **ציפי דראל**, מנהלת התרבות, שיחה בה סיפרו ספרניות הבתים על שהתרחש בספריותיהם בשנה החולפת. נמצא שהאתגר החשוב מכל הוא כיצד לקרב את דיירי הבתים לספרייה ולקריאת ספרים. הובטח לנו ששוב נפגש בשנה הבאה, בשבוע הספר, לכנס השלישי בסדרה. נהנינו מאוד ואף התעשרנו מהחווייה הנעימה בה זכינו. להתראות בשנה הבאה... **W**

ולמשלי קרילוב בפרט ועל חוויותיה במהלך עבודת התרגום שנמשכה שנתיים. ההרצאה היתה משולבת בקריאת כמה מהמשלים שתרגמה. חגית הביאה גם מספר דוגמאות בהן השוותה בין התרגום של חנניה רייכמן, בן 60 השנים, לתרגום שלה לאותו משל. נהנינו מאוד מהרצאתה המאלפת והמעניינת של חגית.

בהמשך, עסקנו בנושא **קריאת ספרים דיגיטליים בגיל הזהב** וסיפרנו על הניסוי בבית בכפר סבא בשנה החולפת. אחד המאפיינים לקבוצת הגיל שלנו - ילידי המחצית הראשונה של המאה ה-20, הוא אהבת הקריאה. באותה עת, לא הייתה קיימת המדיה האלקטרונית. על מנת לחרוג מחיי היום-יום, לצלול אל עולם הדמיון ולהתוודע אל נפלאות העולם הגדול, עמדו לרשותנו שלושה אמצעים: ספרים, עתונים

ה בשיאו של שבוע הספר העברי שנערך בחודש יוני, התכנסנו בבית בכפר סבא, 25 ספרניות וספרנים העובדים בספריות הרשת - למפגש השנתי.

אחרי ששבענו מהכיבוד הטעים, הצטלמנו כולנו, לתמונה קבוצתית על מדרגות הספרייה. משם חזרנו לקבל את פניה של הסופרת והמשוררת **חגית בנימין** שסיפרה לנו על התרגום החדש שלה למשלי קרילוב. הספר יצא לאור לאחרונה בשם **"כל המשלים"**. חגית, הכותבת ספרי ילדים בחרוזים, סיפרה שאת אהבתה לספרות ולחריזה במיוחד, קיבלה בבית הוריה, כאשר אביה הקריא לה משיריו שכתב למגירה. היא ציינה את אהבתה, כבר מימי ילדותה למשלים בכלל

EUROMED

תחרות האירוויזיון של רשת מגדלי הים התיכון
סלוניקי 2015

סלוניקי "דוז פואה"

טיול עובדי הרשת ליוון
וחלוקת תעודות הצטיינות

<< בת אל דניאל
<< צילום: צלם מקומי

אירוויזיון (בשל הסמיכות לאירוע האירוויזיון) זוכה לשם **EUROMED**. כולם זוכרים את יזהר כהן המתולתל וכולם עצרו נשימתם לנוכח ה"גולדן בוי" שייצג אותנו השנה באירוויזיון. אם אהבנו את "אבניב", השתוללנו ב"ויוה לדיווה", צחקנו ב"זה רק ספורט" והתנענענו ביחד עם ג'ינג'יס חאן - זה רק קורטוב ממה שציפה לנו בערב החברה בסלוניקי.

לכל עובד יש גוון קול ייחודי משלו, לכל עובד דרך הגשת שיר שונה - אך כשחוזרים כל הקולות יחדיו, מתקבלת יצירה הרמונית וערבה לאוזן. בערב החברה בסלוניקי הרחוקה התכנסנו להכריז על הביצועים המרגשים והמצטיינים של השנה בשתי קטגוריות: הזמר המצטיין והלהקה המצטיינת... ובתרגום חופשי - העובד המצטיין והמחלקה המצטיינת. והשנה, במחווה מרגשת במיוחד ובעזרת עזרים טכנולוגיים, הפתענו וצרפנו לכל זוכה את נציגי משפחתו שברכו אותו מעבר לים. ואכן, עין יבשה אחת לא נותרה באולם מרב ההתרגשות של כולנו. <<

ק ליספרה! לא ברור מה יש לנו, למגדלי הים התיכון, עם היוונים. אולי הקרבה לים התיכון, אולי העם המזמין והנחמד, האוכל הטעים ושאר חוויות. אולם זו כבר מסורת שאחת לשנה עושים פסק זמן מעבודתנו האינטנסיבית במגדלים ויוצאים לנופש חברה מושקע לפרטי פרטים בחבל ארץ זה.

וגם השנה, כבכל שנה, נהנינו ממלון מפנק שכלול בו הכל, מחוץ ים שבעונת שנה זו האיר לנו פנים, במיוחד כשהאמיצים שבחבורה טבלו בים, מחברותא נעימה במצב רוח מרומם, מטיול מרתק בעיר הנמל סלוניקי - שאוצרת בחובה היסטוריה ענפה של קהילה יהודית מפוארת ומבנים עתיקים מהאימפריה הרומית והביזנטית, וכמובן מהקניות, כי אי אפשר שלא...

לצד כל החוויות, כבכל שנה, גולת הכותרת המרגשת במיוחד היא ללא ספק טכס העובד המצטיין - שהיה השנה בסימן

קושרת חוטים

מפגש עם מעצבת הטקסטיל
לויטה תדמור, דיירת הבית ברמת השרון

<< כרמלה רז, מנהלת רווחה, הבית ברמת השרון
<< צילום: יוני רייף

בנוסף על אמנות האריגה, ארגה לה לויטה עם שנותיה בבית הדיור המוגן גם חוג חברתי נחמד ונעים והיא פעילה בחיי החברה והקהילה בבית.

ועם כל זאת. מציינת לויטה: "הנול והחוטים הם חלק מעולמי והוא עולם מלא וגדוש ותודה לצוות הבית שאפשר לי זאת. כאמור מעולם לא קראתי לעצמי אמנית אבל אפשר להתייחס אל עבודותי כאל יצירה. בהציגי באמריקה בשנה שעברה הציגו אותי כאמנית, ואף הגעתי בתחרות למקום ראשון (פעם שניה). עיקר השבחים היו על הצבעוניות, ההרמוניה בשילובי הצבעים מהשקטים ביותר ועד הנועזים. גדעון אוברזון קיבל פרס על ידי "ווג" הפריסאי על חליפה שיצר מבד שלי. מכרתי מאריגי לג'יבנשי, ולאופנאים באמריקה, "למומה" המוזיאון לאמנות בניו-יורק, למרות שהמוטו שלהם היה: רק אמנים אמריקאים, בגלריה של "הלנה רובינשטיין", ב"הנרי בנדל סטור" ועוד. מאחורי שנים ארוכות של עבודה בעיצוב טקסטיל ואריגי אופנה עילית. הקמנו בית חרושת אשר עבר לידי חברת "כלל" ושמו היה "לויטה בע"מ" אני הייתי המעצבת הבלעדית. הייתה לי גלריה גדולה בחוצות היוצר ומיטב הנשים שאוהבות להתבלט קנו מאריגיי והרגישו מיוחדות. אגב, צביה ויינשטיין דיירת הבית קנתה אצלי בעבר אריג ונתנה לתפור חליפה וכובע בלתי נשכחים. מקווה לזכות וליצור עוד שנים רבות".

לויטה תדמור, דיירת הבית ברמת השרון מעצבת טכסטיל ואורגת במקצועה בו היא עוסקת עד היום בסדנה שלה בבית ברמת השרון אליו היא הביאה את הנול ושאר חומרי העבודה. צוות הבית הקצה ללויטה פינה בסדנת האמנויות ושם היא יוצרת ומבלה חלק גדול מזמנה הפנוי.

בשנים האחרונות, תחום האריגה הפך ממקצוע לתחביב שממלא אותה ומעורר התרגשות גם בקרב שאר הדיירים הנחשפים לאמנות זו, עבור חלקם זו הפעם הראשונה שהם נחשפים ממש לחזות בהליך מלאכת האריגה. לויטה למדה עיצוב טכסטיל ואריגה אמנותית בניו יורק וחזרה לארץ בשנת 1963. בעת שובה ארצה, כל תחום הטקסטיל בארץ החל לפרוח ולא הייתה בעייה להשתלב בעולם זה. דמויות כמו ג'רי מליץ, גרשון ברם, מירי שפיר, ריקי בן ארי וכמובן גדעון אוברזון שעובד ופעיל עד היום, היו מבין אנשי האופנה איתם עבדה, הכירה ופגשה בדרכה המקצועית. בארץ באותה עת, היו תצוגות אופנה רבות ולרב המעצבים, יצא ללויטה לארוג בדים. בתחילה באריגת יד ובהמשך, בבית חרושת שבו ייצרו אריגים על פי עיצובים שלה בייצור תעשייתי. עם השנים, פרצו עיצוביה של לויטה גם מעבר לים וזכו להכרה בינלאומית. בפרנקפורט, ובמקומות כמו מוזיאון המומה בניו יורק, בוטיק הלנה רובינשטיין ועוד.

שלוש מפקח משק מחסנאי ונהג זהיר, במסירות אין קץ ועזרה בלב חפץ, אדם מיוחד איש מדהים ויקר. משלום צוברי החרוץ והצנוע לא תשמעו אף פעם "מצטער לא יכול" שמחים שהנה לנו הזדמן, להגיד לו תודה, לעובד המצטיין. **וללהקת מחלקת רווחה:**

פתחנו הבית עם מחלקה של אישה אחת עובדת סוציאלית נהדרת והיום זו ממש מחלקה. עם שלישיית בנות מדהימה, תמיד עם חיוך ושיר מהנשמה.

תודות:

"תודה למנהלי החברה, על האפשרות לצאת לנסיעה ליוון. הייתה נסיעה מוצלחת, מגבשת, מרעננת ומעניינת, תוך חשיבה גם על הדברים הקטנים. הנסיעה תרמה רבות לגיבוש וההרגשה הטובה של העובדים שעוד מדברים על כך עם חיוך גדול".

קרן פז, עו"ס הבית בנורדיה

"כולם חזרו מהחופשה במצב רוח מרומם עם תחושה שהנתינה היא אמתית ולא על מנת לצאת ידי חובה. כולנו תקווה שהחופשה הבאה תהיה מוצלחת כמו קודמותיה".
יפה הוך מנהלת רווחה, נורדיה ♡

ותיק העובדים באחזקה, מיום פתיחת הבית. עובד מסור, אחראי ומאד אכפתי. תמיד נענה לכל מטלה ברצון ובאדיבות, וגם כש "מקפצים" אותו מהבית במקרה חירום. **וללהקה המצטיינת, הבית בצומת סביון מעניק 12 נקודות למחלקת הרווחה:**
לכל פנייה של דיירים הן תמיד קשובות, דואגות אדיבות וסובלניות, אם בשאלות קלות או מורכבות. את כל הבעיות והאתגרים בנועם וביעילות תמיד פותרות לשביעות הדיירים. **הזמר המצטיין של הבית בירושלים לשנת 2015 הוא – יאיר לוי:**

איש אחזקה למופת ובעל ידי זהב. בחור ברוך כישרונות. מהווה נדבך חשוב בצוות הבית. עושה עבודתו במסירות ובחיוך. אין תחום שיאיר לא יכול לו ותמיד בשקט ושלווה. **והלהקה המצטיינת לשנת 2015 שגרפה את 12 הנקודות היא מחלקת תרבות:**

אירית הורוביץ הקימה את המחלקה כשעל כתפיה גם תפקיד אם הבית. מחלקה שהיא שילוב בין הכותל המערבי לגשר המיתרים. בונה תפריט תרבותי תוך התחשבות בטעמים חדשים ודיירים עם נופשים.

הבית ברמת השרון מעניק את 12 הנקודות שלו לזמר המצטיין שלום צוברי:

תהליך המכירה מרגע התהוותו ועד לזר הפרחים בסיומו. **מטה המגדלים בחר השנה לתת את 12 הנקודות שלו לחשב המצטיין במיוחד – מוטי קפלן:**

מבצע את תפקידו באכפתיות רבה, במסירות אין כמוה ובמקצועיות. עבודתו מצטיינת בגישה שקטה ונינוחה, הוא תמיד משתדל להיות זמין ככל הניתן ולהתחשב בצרכים של צוות הבית בנורדיה וצוות החשבים במטה.

פרח זוקע, מזכירת אחזקה בבית בכפר סבא מקבלת 12 נקודות:

פרח תורמת תרומה משמעותית להצלחת המחלקה. מנווטת ומנהלת את האדמיניסטרציה ביד רמה, מעורה בשגרת הבית, מכירה את העבודה במחלקות נוספות ואינה מהססת להירתם, לתרום ולסייע היכן שרק נדרש.

בקטגוריית הלהקה המצטיינת, מעניק הבית בכפר סבא 12 נקודות למרפאת הבית:

חשיבה יוצרת, יוזמה, פיתוח שיטות וכלים חדשניים שמביאים לשיפור איכות חיי הדיירים, הם חלק מהמאפיינים את עבודת הצוות של המרפאה, כמו גם רגישות, אחריות, מסירות אין קץ ומעל הכל אהבת הדייר.

הבית בצומת סביון מעניק 12 נקודות לזמר המצטיין – נחום פרידמן:

הבית בבת ים מעניק 12 נקודות למירי יהודה המצטיינת:
מירי היא פשוט אגדה, נעימה ולבבית, מחייכת וחיובית.

וללהקה המצטיינת – מחלקת הביטחון:

תמיד נכונים, תמיד ב"היכון" – מחלקת הביטחון, ראשוניים להגיע לכל אות ומצוקה, בדיקה או סריקה, תמיד זמינים ועושים עבודתם נאמנה.

הבית בנורדיה העניק 12 נקודות לשולה עטון, מפקחת מצטיינת של מחלקת המשק:

מקצועית בעבודתה, חרוצה ונרתמת לכל משימה מתוך מחויבות, מוטיבציה ושיתוף פעולה עם כלל מחלקות הבית תוך כדי גילוי דוגמה אישית, מרץ והתלהבות.

ולמחלקת בטחון ותפעול:

16 עובדים אחראים על כל הקשור לביטחון, בטיחות ושירות לדיירים ולמחלקות, בהרבה סבלנות וסובלנות ומוטיבציה להעניק שירות מרבי לדיירים כל ימות השנה, שבתות, חגים, ימים ולילות. כל הכבוד!

מחלקת שיווק ומכירות העניקה את 12 הנקודות לדורית נאמן – מנהלת אדמיניסטרטיבית:

הבחירה בדורית היא פה אחד של כל צוות המכירות. בזכות הכתף התומכת, האוזן הקשבת, אדמיניסטרטורית, משפטנית, חשבת, מגשרת ומתקשרת שמלווה אותן בכל

שעת כושר

והפעם - על יתרונות השחייה

<< שימי קקון, מנהל רשת ביה"ס לשחייה
go swimming מבית go active
<< צילום: עודד בלילתי

אורתופדיים. כמובן בהנחה כי הוא עושה זאת תחת השגחה והדרכה מקצועית. המים מציפים ומסייעים לפעילות וחיזוק גפיים וגב בצורה בטוחה ונעימה. אדם מבוגר יכול כך לעזור לעצמו במניעת בריחת סידן ובחיזוק עצמותיו.

למתאמנים מתחילים מומלץ להתחיל בשיעורים פרטיים וזוגיים המותאמים אישית לכל אחד ורצונותיו. אנו עוזרים ללמוד את הטכניקה הנכונה לשחות, הדרך הנכונה להתאמן, ומפתחים מאגר תרגילים מומלצים, מועילים, קלים לביצוע ומותאמים אישית. אנו מזמינים אתכם להצטרף אלינו, לנצל את הרווח האדיר בלימוד שחייה ולהמשיך באימון קבוע, בריא וכמעט נשול סיכונים.

כשקיימים כל כך הרבה יתרונות לפעילות במים, למה לשבת על הכורסה? בואו ועשו צעד קטן ומרענן לקראת שיפור בריאותכם, קחו חלק בחוג ללימוד שחייה או בחוג התעמלות במים והבטיחו לעצמיכם את התרופה הטבעית והספורטיבית למכאובי הגיל המתקדם. ♣

לימוד שחייה בכלל, ובייחוד כשזו פעילות נרכשת חדשה, תסייע לשוחה המבוגר לשמר ולחדש אזורים לא פעילים במוח. ידוע כי מוחנו מפתח קשרים חדשים ומעורר את הנוירונים בזמן פעילות במיוחד בלמידה של חומר חדש. בפעילות השחייה יאלץ מוחו של המתאמן לאמץ ולהפעיל אזורים במוח שאחרים על המוטוריקה, הנשימה ועל הקואורדינציה וכך נסייע בעקיפין להרחבת תפקודי המוח שנחלשים עם השנים. מיותר לציין כי דרך לימוד השחייה מתפתח גם הביטחון העצמי ונשמרת יכולת האינטראקציה. בנוסף, האמון בבריכה עוזר לשמירת מצב הרוח כמו גם הגזרה. ולמי שאינו מתחבר להתחיל בלימוד שחייה בגיל המבוגר קיימת האופציה לעבוד במים גם ללא ידע בשחייה אלא בתרגילי התעמלות במים - תרגילי כושר לחיזוק השרירים, תרגילי גמישות וקואורדינציה, עבודה על נשימה נכונה וחיזוק המפרקים והעצמות. כשאין הכבדה של הגוף על השרירים והעצמות אנו מונעים דרך ספורט זה סיכונים כמו עומס יתר ופציעות שונות. כשאדם מבוגר מתאמן במים הוא עוסק בפעילות ספורטיבית בטוחה מנפילות ומנזקים

חדשים במוח ומסייעת לשמירה על תפקודן התקין.

היתרונות הרבים גורמים לשחייה להיות אחת משיטות האימון המועדפות והמומלצות לבני גיל המעבר וגיל הזהב, גילאים בהם יש דגש משמעותי על שמירה על כושר גופני, שימור התפקוד, תוך כדי הימנעות עד כמה שניתן מפציעות ועומס על הלב.

קיימים מספר סגנונות שחייה, הסגנון הראשון ללמידה הוא סגנון החזה. זהו סגנון עם תנועת ידיים ורגליים מופרדת ובו נושמים על ידי משיכת הראש קדימה ולמעלה, ילדים ומבוגרים רבים לומדים רק את הסגנון הזה ומתאמנים בו כשהם מקבלים את ההמלצה לשחות. הסגנון השני הוא סגנון החתירה בו מומלץ לשחות, ולו יתרונות הרבים - זהו סגנון שבו הידיים והרגליים עובדות ביחד - דבר המחייב פיתוח קואורדינציה ובו נושמים על ידי סיבוב הראש לצד, כך שנמנעת יצירת עומס על חוליות הצוואר והגב כמו שעלול להיווצר בסגנון החזה בעיקר כשלא מיומנים.

עונת הקיץ שנפתחת רשמית ממש בימים אלו היא סיבה טובה לעבור לספורט המים בעיקר למי שפחות מתחבר לו בשאר עונות השנה.

ספורט השחייה היה נפוץ מאז ומעולם ועדיין רבים מבין דור גיל הזהב לא זכו ללמוד שחייה באופן מסודר והם חוששים להתחיל ללמוד בגילם ובוחרים בפעילויות אחרות. חבל, כי הם אינם מודעים ליתרונות הרבים של השחייה ולהשפעה המיטיבה של ספורט זה. השחייה היא דרך מצוינת לשמירה על כושר גופני בכלל ובגיל המבוגר בפרט.

למעשה שחייה היא סגנון אימון המתאים לכל הגילאים ועשיר ביתרונות. בתרגול ואימון מתאים מאפשרת השחייה אימון אירובי, בדופק נמוך אשר מפתח את כל שרירי הגוף בצורה ישירה, כולל את שרירי הליבה והשרירים ההיקפיים וללא יצירת עומס על העצמות וכמעט ללא סיכון לפציעות. בנוסף ליתרונות המוטוריים, לשחייה יתרון משמעותי נוסף והוא בעבודה על הקואורדינציה אשר יוצרת קשרים

מקשיבים לגוף

טיפול פיזיותרפי מיוחד
כפתרון להתמודדות עם כאב

<< שרית גרנט, פיזיותרפיסטית מוסמכת, מגדלי הים התיכון

כאשר כואב לנו אנו נמנעים מלנוע וזה גורם לכאב גדול יותר, מה שמוביל ליצירת "מעגל רשע" - כאב שמוביל לחוסר תנועה שמובילה לכאב וחוזר חלילה. ואכן, הסיבה הנפוצה ביותר לפניה לטיפול פיזיותרפיה היא לצורך טיפול בכאב אליו מתלווה במרבית המקרים מגבלה בתנועה או קושי בתפקוד יומיומי.

המטרה בשיקום כאב לגרום ל-"שבירת מעגל הרשע" על ידי תנועה. עצם התנועתיות של הגוף מובילה לשחרור של אנדורפינים ומובילה להורדה בכאב. ההישג המשמעותי שנרכש באמצעות עבודה עם פיזיותרפיסט היא שינוי בתפיסה - "כשכואב לי אני במיטה" למצב של - "כואב לי, אך למרות זאת אני לא מוותר וממשיך לתפקד עד כמה שיכול" ובמילים מקצועיות: ללמוד לתפקד למרות הכאב ולתת לו פחות מקום ופחות תשומת לב עד כמה שהדבר ניתן. הכאב הוא סובייקטיבי. כל אדם מגיב אליו בצורה שונה. ככל שהכאב נמשך זמן רב יותר כך הטיפול בכאב קשה יותר, לכן לתזמון הפניה לפיזיותרפיסט השפעה קריטית להצלחת הטיפול. לעיתים כאב גורם לירידה בחיזיוניות, במצב הרוח ובהלך הנפש מה שעלול במקרים קיצוניים, להוביל למצב של דיכאון כשלמעשה אין שום סיבה לכך. ראשית, יש לאתר את מקור הכאב בדרך לא פולשנית, הטיפול נעשה באופן ישיר ובכך מבטיחים את הצלחת הטיפול לטווח ארוך. כמו כן ישנה חשיבות לאתר נזקים משניים שנגרמים מהכאב כגון מוגבלויות בתנועה ולטפל גם בהם ואז למנוע אותם.

מהו הכאב? חוויה תחושתית ורגשית לא נעימה שאדם חווה ביחס לפגיעה ממשית או פוטנציאלית. הכאב הינו גירוי תחושת שמועבר ע"י נוזירצפטורים שביכולתם להעביר למוח מידע לגבי מיקום, אופי ועוצמת הכאב. תפיסת הכאב תלויה גם במיקום הכאב, וגם בסובייקטיביות כפי שכל אדם חווה ומגיב אליו. ישנו כאב אקוטי הנגרם כתוצאה מנזק ממשי לרקמה ונמשך 24-48 שעות מזמן הנזק. וישנו כאב כרוני ככל שהוא נמשך למעלה מחמישה ימים. הכאב הכרוני הוא הבעייתי יותר לטיפול. ככל שהכאב נמשך זמן רב יותר כך הטיפול בו קשה יותר. כאב כרוני מביא לשינויים ברמת מערכת העצבים המרכזית - המוח. בנוסף, הכאב גורם להתדרדרות מבחינה נפשית שעלולה, במקרים קיצוניים להוביל לדיכאון.

לשינוי בתפיסת הכאב ממשוה מגביל ועוצר לקונספט של "אני לא מוותר! ולומד לתפקד למרות הכאב ולתת לו פחות מקום", יש משמעות מכרעת בהצלחת השיקום והחזרה למוטב. כמובן שחשוב להקפיד שכל התהליך יהיה בפקוח של איש מקצוע, פיזיותרפיסט ואם יש צורך להיעזר גם בפסיכולוג שיתמוך בנפש הכואבת. הרבה פעמים הגוף הכואב "מדבר" את הנפש. זכרו, אם אתם חווים איזשהו כאב, אין צורך לעבור את זה לבד.

קחו שליטה על חייכם! היעזרו בנו, אנשי המקצוע. W

לקביעת טיפול ויצירת קשר: שרית גרנט 052-8379101

מגדלי הים התיכון
מובילה את סגנון החיים
לניל השלישי בישראל

ממליצים על הבית בירושלים
**ומרוויחים
כפליים**

צרפו חבר חדש
וקבלו מענק
"חבר מביא חבר"
כפול: 7,200 ₪.

לחברים שחותמים הסכם עד 31.8.15

את פרטי החבר יש להעביר ליפית, מזכירת השיווק בבית בירושלים, בטלפון: 073-2707676

מעניין בירושלים

לקט אירועים וטיולים
מהוזי הבית בירושלים

<< אירית הורוביץ, אם הבית ומנהלת התרבות, הבית בירושלים
<< צילום: אורה דולב ושמעון כהן

הבית בירושלים מהווה מרכז תרבות פעיל ומשמעותי בירושלים. בעיקר כמובן לאוכלוסיית בני הגיל השלישי. מלבד היותו דיור מוגן איכותי ברמה גבוהה הוא גם בית לחוגים, כנסים ואירועים ארציים.

1. בחודש מרץ, נערכה בבית תחרות הברידיג' הארצית מטעם עמותת הברידיג' הגדולה בירושלים.

לתחרות הגיעו שחקנים מכל רחבי הארץ. סה"כ נכחו בתחרות 138 שחקנים ושחקניות ששיחקו בסדר מופתי, בשקט ובריכוז רב, כיאה לתחרויות ברידיג' מקצועיות במשך למעלה מארבע שעות ברציפות! קשה לשכוח את החוויה המרגשת של שחקנים כה רבים במגוון גילאים, אשר הגיעו מכל רחבי הארץ, ביום שישי בוקר על מנת לעסוק בתחום מיוחד הקרוב לליבם וחשוב להם - משחק ברידיג'. בין המשתתפים ניתן היה להבחין בחבר כנסת לשעבר **רוני בראון**, אלוף העולם בברידיג' **רון שגב** בן 29 בלבד, **עו"ד אשר אקסלרד** - יו"ר וועד מחוז ירושלים של לשכת עורכי הדין ועוד רבים וטובים. את המשחקים ניהל **ברי אבנר** בצורה מאורגנת ומעוררת התפעלות.

למקום הראשון הגיע **ירון ארגז**, הממונה לתכנון תיירותי ממשרד התיירות. ללא ספק היה זה אירוע מהנה ומוצלח, ראשון מסדרת אירועים שעתידים להתקיים במסגרת שיתוף הפעולה שלנו, הבית בירושלים לבין עמותת ירושלים לברידיג'.

2. הבנאים באים

באירוע המרגש הופיעו **גברי ואורי בנאי** (אב ובנו) במופע נוסטלגי על מחוזות ילדותו של גברי. בתום המופע התקיים מפגש נוסטלגי בין גברי בנאי למר **יצחק עובד**, דייר הבית בירושלים. יצחק סיפר: "גברי איש השכונה, אני מכיר אותו מילדות, היה פרח גדול, ידו בכל ויד כל בו. היינו מתפללים בבית הכנסת יחד בשכונת זיכרון יוסף, במקום מגוריהן של הסבתות שלו. נהניתי מאוד מהמופע הערב, דמעתי לא פעם מזיכרונות הילדות שעלו בי, גם עיניו של גברי דמעו במהלך המופע. סיפוריו של גברי נגעו לליבם של רבים מהאורחים בערב, זהו עוד אירוע מוצלח אשר מתקיים בבית המוביל חיי חברה וקהילה עשירים לדיירים ולתושבי הסביבה.

3. דיירי הרשת מבקרים בירושלים

גם החודש המשיכו דיירי הבתים לבקר בבית בירושלים. הפעם התלוותה למבקרים **אורה דולב**, דיירת הבית בכפר סבא, שתיעדה את חוויות הביקור הן בבית והן בטיול שנערך בעיר בסדרת תמונות מרהיבות הממחישות דרך עין העדשה המקצועית את חוויות הביקור בבית בירושלים.

מהבית לחופה

חתונת בת אל דניאל, עובדת הרשת
לפני החופה עוצרים להצטלם בבית בנורדיה

<< ליקטה: חלי שר, מחלקת רווחה, הבית בנורדיה
<< צילום: קובי לחמיש

המראה של כלה לבושה בלבן מלווה בבחיר ליבה קיים באגדות, בחופי הים, בשדות חמניות או שדות חיטה ועוד "לוקיישנים" דומים. אולם, מי חשב לפגוש בזוג כזה בדיור מוגן? והנה, אצלינו, בבית בנורדיה, פגשנו בזוג מלכותי שכזה ולא סתם בעוברי אורח שחפצו באתר צילומים מקורי אלא בבת המקום העובדת הוותיקה ביותר והצעירה ביותר בבית - בת אל דניאל.

בת אל, בת מושב נורדיה, החלה לעבוד בבית בנורדיה מיום היווסדו כשהיא נערה, תלמידת תיכון בת 15. (על כך יעידו ברכות הדיירים). עם השנים, זכו הדיירים ללוות אותה בתקופת הבחינות, בשירות הצבאי כשהיא מגיעה לבית בחופשות, בימי הלימודים באוניברסיטה ובשאר תקופות מעבר בין פרויקט לפרויקט. בת אל סיימה לימודי משפטים ואת ההתמחות עשתה בבית המשפט העליון. גם בתקופה עמוסה ותובענית זו הקפידה לפקוד את הבית בנורדיה בשבתות וחגים עוקבת בדריכות אחר כל דייר חדש שהגיע, נכד או נין שנולדו ולא מפספסת שום ארוע. כשבחרה להקדיש את יומה הגדול בבילוי בבית בנורדיה ולערוך בו את ההכנות האחרונות לחתונה, היו כאלו שהרימו גבה. אולם לבת אל היה זה מובן מאליו. וכך, אפשרה למעשה לכל דיירי הבית להיות שותפים לשמחתה.

דיירי הבית בנורדיה מברכים:

"מכירה את בת אל 13 שנה. התרגשתי מאד לראות אותה פה אצלנו בנורדיה ביום חתונתה. מברכת בהצלחה!"

סיביל סדובסקי

"מאד התרגשתי לראות אותך. מרגישה אליך כבת משפחה.

היית כלה יפיפיה" זהבה גרזי

"מאד מרגש כי אני מכירה אותך 13 שנה. מעריכה מאד את הדרך שעשית מאז ועד היום. מאחלת הצלחה מקצועית

ואושר אישי" רחל ריבק

"ניחנת בכל המעלות ותמיד ידעתי שתגיעי רחוק ולגדולות.

גאה בך ונרגשת לראותך בשמלת כלה" סופי גולדברגר

"את מאד סימפטית ויש לך מגע מאד אנושי עם אנשים. יש לאנשים אמון בך, את מתייחסת לאנשים בגובה העיניים. זה שבאת אל הדיירים עשה אותך לכלה מרגשת ומקסימה" צפריה אורן

"בת אל המקסימה, הכרתי אותך מהיום הראשון שבאתי לנורדיה. נוסף לברכותיי מעומק ליבי אנא, הישארי כמו

שהיית יותר מזה לא צריך" רות נלקין

"לך ולבן זוגך, לרגל נישואיכם בשעה טובה, חיים טובים, אהבה, שמחה, בריאות, אושר וכל טוב. המשיכי להיות מה

שאת, בת-אל תרתי משמע" אלחנן להב ורותי טאומן

בת אל יקרה,

באת אלינו נערה צעירה, נעימה, מוכשרת, בעלת שקט ורוגע כובשי לב.

אהבתי כל מה שעשית, כי עשית זאת תמיד בחן. הנך היום אישה צעירה, מלבבת,

עומדת מתחת לחופה ליד בחיר ליבך ביום נישואיך (ביום זה ממש, לפני שנים רבות,

עמדתי גם אני ליד אהובי מתחת לחופה...). מכל לבי, אני מאחלת לך זוגיות של אהבה,

הבנה וחברות יציבה. מי ייתן וחיך יהיו מלאי אור, יצירה, שלוה וסיפוק בכל

מעשיך. מחבקת אותך בחום,

שלי גליק, דיירת הבית בנורדיה

מטיולים במגדלים

לקט חוויות מטיולים לירושלים ולגליל
שלקטו עבורנו מנהלות התרבות בבתי

<< צילום: משה איגנר, דייר הבית מנורדיה
אורה דולב, דיירת הבית בכפר סבא
אתי כהן מנהלת תרבות הבית בצומת סביון
אביבה דמיאן, מנהלת תרבות הבית בבית ים

4. יום ירושלים וסיור מיוחד ב"גן הראל" / אביבה דמיאן
במלאת 48 שנים לשחרור ירושלים שמנו פעמינו לעיר שחבורה לה יחדיו היפה והמעניינת שאין שני לה! לטיול הצטרף תת אלוף "מיל" מוסקה בן פורת, דייר הבית בבית ים, שלחם בחטיבת הראל בתש"ח והיה שותף להקמת אנדרטת 'גן הראל' הממוקמת סמוך לבית המשפט העליון בקרית הלאום. מוסקה סיפר לנו על אנדרטת 'גן הראל': "אתר ההנצחה הוקם לאחרונה, לזכרם של 431 לוחמי חטיבת פלמ"ח הראל שנפלו במערכה על ירושלים בתש"ח. האתר הוקם ביוזמת קבוצת חברים ששרתו בחטיבה במלחמת העצמאות ובתרומת ותיקי החטיבה."

5. רמת הגולן – דיירי הבית בכפר סבא / ציפי דראל
הבית בכפר סבא משלב היסטוריה עם חוויה עונתית של קטיף דובדבנים בטיול בעקבות אלי כהן לרגל 50 שנה להרצחו. במסלול מיוחד ברמת הגולן שהוקם על ידי חברי העמותה להנצחת זכרו. חלקו השני של היום, הוקדש לקטיף דובדבנים בישוב אודם. W

שהולך ונשקף לעינינו במלוא הדרו עם הפריחה הצבעונית, המרבדים הירוקים והאתרים ששיקפו לנו את ההיסטוריה של אז לצד החדשנות של היום כשהמדריכה אילה אנושי מעצימה את החוויה עם סיפורים מרתקים על כל מה שנצפה לעינינו בצדי הדרך, לצד עצירות מרתקות ומעניינות.

ביקורנו הראשון היה בביתו של אלכסנדר קירזנר ביוקנעם במיני מוזאון עם תצוגה מרהיבה של פסלי האומן משולב עם הסיפורים מאחורי הפסלים, ששמענו מהאמן ואשתו. משם המשכנו לבית יהושע ושמענו סיפורים מתובלים ברכילות על יהושע חנקין גואל האדמות ואשתו אולגה, נחשפנו לתחנת רכבת העמק וחזינו בתהליך התחדשותה שנמצא כרגע בשיא של פיתוח. במגדל העמק – סיירנו בפרויקט חינוכי ומרתק של הרב יצחק דוד גרוסמן שהקים את "מגדל האור" פרויקט ייחודי המונה אלפי בני נוער שהשתקמו וזכו בהשכלה רחבה והכשרה מקצועית. לאחר ארוחה טעימה בקיבוץ שריד, המשכנו לדרך יפיפייה ביערות האלוניים דרך נופים חלומיים של העמק לישוב נופית משם חזרנו הביתה כשחלום העמק עוד מהדהד בתוכנו.

2. "שם הרי גולן" - דיירי הבית בבית ים מצפינים לטייל ברמת הגולן / אביבה דמיאן

וואו! זו הייתה המילה השכיחה ביותר בין המטיילים שהשכימו קום וחברו למדריך אחיה יצחקי המרתק שהוביל אותנו ביד רמה לביקור צפוני קסום ביום סגרירי של שלהי החורף. סיפורי גבורה באתרי אלי כהן נשזרו בנוף הצפוני הקסום וחברו באופן מושלם לחבורה הגדולה והשמחה של דיירי הבית המטיילים. שילוב של פריחה אביבית, הרבה מים מעונת הגשמים, נוף מרהיב ביופיו וצבעוניותו ואקטואליה... כי איך אפשר בלי. וכמובן, הארוחה המצוינת במסעדת אסדו הדרום אמריקאית שתרמה לאווירה המיוחדת והכיפית של הטיול שהיה פשוט מושלם!

3. "העמק הוא חלום" - הבית בצומת סביון והבית ברמת השרון חברו לבדוק אם העמק הוא עדיין חלום / אתי כהן

משתחררים מהפקקים של הבוקר העירוני לטובת העמק

וואלה NEWS! חדשותספורטעסקיםתרבותסלבסאוכלVODקניות

ספרות

אף פעם לא מאוחר מדי: ספרנים בגיל הזהב מלמדים כיצד להשתמש בטאבלטים

ספרנים וספרניות בגיל הזהב התכנסו השבוע כדי לדון על אהבתם לספרים וללמוד להשתמש בטאבלטים שיקלו על הקריאה. היינו בכנס המרגש

טלי קיים

יום חמישי, 18 ביוני 2015, 00:40

מרים בלסן

ספרנית במגדלי הים התיכון סביון

מרים בלסן

ספרנית במגדלי הים התיכון סביון

אתר "וואלה!"

כנס ספרניות
בבית בכפר סבא
לצפייה בכתבה המצולמת
סרקו את הקוד בתוכנת QR CODE

ידיעות אחרונות

משחקים באש
יום הולדת לפלמ"ח,
ל"ג בעומר, הבית בנורדיה

משחקים באש

מי אמר שפירקו את הפלמ"ח? לכבוד יום ההולדת ה-74 לרגעון המיתולוגי, כינסנו מסביב למדורה וקרטושקעס כמה מהגיבורים של מעם – היום כבר בני תשעים – כדי לשמוע מי פלרטט עם מי, למה המדינה הלכה להם פיימן ואיזה מסכנים האנטימים. את, פגישה שכזאת

גיל קורוטקי | צילום: רנה קופל

מעריב על רקע המחירים המאמירים: הורים מודאגים פתחו קייטנות משלהם

מהם היתרונות והחסרונות של קייטנות מסוג זה, מי אחראי על הביטוח ומי מכין סנדוויצ'ים? וגם: טיפים לחופשת קיץ בריאה וטעימה

על רקע מחירי הקייטנות מרקיעי השחקים - המגיעים ליותר מ-2,000 שקל בחלק מהרשויות המקומיות ונושקים ל-3,000 שקל עבור קייטנה פרטית של כחודש - הוללות וצומחות קייטנות הורים חניניות ברחבי הארץ.

במקביל קמות יחזמות נוספות של גופים פרטיים, כמו תשעות נוער, המפיקים קייטנות במחיר השווה לכל נפש.

"מעריב" השבועי סקר כמה קייטנות ודגמיות, או קייטנות זולות במיוחד, כשהיעד הוא לא לעבור סכום של 500 שקל עבור קי-טנה.

ברמת הגשרון למשל החליטו שש אמחות, מנהלות בכירות במשק, ליישם קייטנת הורים חנימית למשך שישה ימים בחודש אוגוסט, עבור ששת ילדיהם בני ה-7. הקייטנה אמורה לפעול בשעות 8:00 עד 16:00, כשבכל יום תשגיח על הילדים אמא אחרת.

מקומון גל גפן - חולון בת ים

קניג מתמוגגת
הופעת יחיד של ליא קניג "החיים יפים"
בכל בתי הרשת לרגל האביב

אקורד סיום

מילות פרידה עם סיום עבודתה של טלי וייס, עו"ס הבית בבית ים

לפני כמעט ארבע שנים הגעתי לראשונה למגדלי הים התיכון - הבית בבית ים. החניתי את הרכב מול הים, נשמתי נשימה עמוקה בחיוך וחשבתי לעצמי - "זה בדיוק הנוף שאשמח לראות בשנים הבאות בכל בוקר. כאן אני רוצה לעבוד". כך התחיל הרומן שלי עם הבית בבית ים.

נכנסתי לבית ומהר מאד גיליתי צוות מקסים, שקיבל אותי מיד כבת בית לכל דבר. הייתי בת 31 כשהתחלתי לעבוד במגדלים. חששתי שלא אתחבר לדיירים בבית בגלל פערי הגיל. חששתי שדיירי המקום לא יתחברו אלי, ואולי יראו בי "צעירה מדי", שמדברת מהר מדי. זו הייתה עבורי הפעם הראשונה בה הזדמן לי לפגוש מקרוב כ-300 אנשים בגילאים דומים לגיל של סבתא שלי. הגעתי עם כל המחשבות והסטיגמות שיש לאדם על קבוצה שאינה מוכרת לו, ומכבוד גילם של חברי הקבוצה הרגשתי מחויבות פנימית להיות מנומסת ושירותית.

הימים חלפו והצטברו לשנים. עם הזמן הכרתי את בני האדם שמאחורי הפנים והשמות של הדיירים, וגיליתי להפתעתי שגם אנשים מבוגרים הם לא מיקשה אחת. היו דיירים שהתחברו אלי יותר, היו כאלה שתמיד הרגישו בנוח יותר לפנות לסופי, מנהלת הרווחה בתור "המבוגר האחראי". היו דיירים שנהניתי להיות בתפקיד ה"נכדה" שלהם, היו כאלה שנהנו ממני כאשר מקצוע, היו כאלה שלידם הרגשתי צעירה ואופטימית, והיו כאלה שלידם הרגשתי שהם צעירים ממני בהרבה, ועד כמה אני כבדה ורצינית בהשוואה אליהם, גם כשפער הגילאים הוא 50 שנה. גיליתי עולם ומלואו - של עדות, של טעמים, של גבירות ושל

אדונים, של מקצועות, של סיפורי חיים ושל טיפוסים בשלל גוונים. למדתי המון מחוכמת החיים שהצטברה אצל מאות הדיירים שפגשתי, למדתי על מה חשוב יותר, על מה חשוב פחות, מפרספקטיבה של חכמה שרק הזמן יכול לתת.

למדתי שלא קל להיות "זקן" בעולם "השייך" לצעירים. דיירים רבים אמרו לי לא פעם - "זה לא תענוג גדול להיות זקן...".

עם הזמן למדתי לענות בחיוך כשאני מאמצת את משפטו של הפילוסוף הצרפתי מישל דה מונטן, שאמר: "אני משלם את מחירה של הזדקנותי, ואינני יכול לקבל עסקה טובה יותר".

למדתי כמה שהעולם שלנו ביום אינו מותאם, וכמה שזה לא הוגן שדווקא באזרחי הכבוד שלנו לא תמיד מתחשבים. כמה מרגיז כשבבנק, בביטוח לאומי ובקופת החולים, אין עם מי לדבר. במקום בני אדם, יש מענה קולי, שמדבר מהר, ולמי ששומע לא טוב, או לא רגיל לדיבור מהיר כל כך, קשה לעקוב. ובארוחות המשפחתיות- כשכולם עם הסמארטפונים ושאר פלאי הטכנולוגיה, וכמה "לא שייך" אפשר להרגיש, כשאתה לא בדיוק מבין כיצד מתפעלים מכשירים אלו. ולפעמים זה מרגיש כמעט כאילו יש שפה חדשה שמדוברת בעולם - "שפת הטכנולוגיה", שלא מובנית לך. מאידך נתקלתי גם באנשים בני 90 ומעלה שמעודכנים לגמרי בעולם הטכנולוגיה, ויכולים ללמד אותי.

נפגשתי גם בתופעת המרוץ לחיים של הילדים של בני ה-80 כשהם כבר סבים וסבתות בעצמם, לרב עדיין עובדים וגם בניהם, הנכדים של הדיירים עובדים קשה והמון שעות. פגשתי הרבה אנשים שמרגישים קצת בחוץ... שהיו רוצים שהדברים יהיו איטיים יותר, עמוסים פחות... שיהיה יותר זמן עם הילדים, והנכדים והנינים.

היו גם הרבה רגעים קטנים או גדולים של התרגשות בעבודה - התרגשתי מלראות את התהלכה היפה בכל שבת בבוקר, בדרך לקונצרט שבאולם האירועים. אנשים לבושים במיטב מחלצותיהם הולכים אל האולם כדי להאזין בצוותא למוזיקה שתנגן על מיתרים שבתוכם. לפעמים ראיתי בדרך לאולם דיירים שידעתי שעוברים תקופות קשות. ועדיין, משהו בהם בחר ללכת אל ה"ביחד" ואל הניגונים... רגעים אלו העצימו את יתרונו הגדול של הדיור המוגן והבחירה הנכונה של דיירינו לגור בו.

התרגשתי לפגוש דור שמעריך את המדינה שיש לנו. דור שהמשפט "להיות עם חופשי בארצו" היה עבורו במשך שנים רבות בגדר חלום רחוק. דור שראה את המדינה נבנית ומתפתחת. דור שמתבונן במה שקורה היום במבטים של גאווה, ולפעמים במבטים של אכזבה או געגועים למה שהיה. ריגש אותי להכיר באופן אישי את האנשים שבנו את המדינה והסיפורים המרתקים שלהם מאותה תקופה. לשמוע ממקור ראשון, עם כל הפרטים הקטנים, מהזווית האישית- של לוחמים, של אימהות, של רעיות.

בתוך מקבץ של 300 דיירים, יש ייצוג לכל כך הרבה זוויות וסיפורים: זכיתי לחוות את יום השואה ביחד עם ניצולי שואה, לשמוע את הסיפורים הפרטיים שמאחורי המילים "שואה ותקומה", להיות שם, להקשיב, לחרוט החוויה בליבי על מנת להעביר הלאה. וביום הזיכרון, ללוות מקרוב דיירים רבים שאיבדו את יקיריהם במלחמות על הקמת הארץ. ושוב ההתרגשות לפגוש את הסיפור האישי שמאחורי הכותרות, את האדם שאבד, ואת מה שנותר אחרי לכתו, כל משפחה ודרך ההתמודדות שלה. זכיתי לשמוע מקרוב על החוויה

של להיות עולה מעיראק, או לגדול כצבר בארץ, עוד לפני שהוקמה מדינה - סיפורים על אנגלים, על מחתרות ועוד.

חוויה חזקה במיוחד שצורבה בזיכרוני ואני לוקחת אותה עמי היא עם קבוצה שהעברתי עם מנחה חיצונית שעסקה בזיכרונות מהעבר ובמי שאנחנו היום. בקבוצה זו הורדנו בעדינות זיכרונות ממדפי החיים, התבוננו בהם מפרספקטיבה של היום. נזכרנו בילדות בבית אבא, באווירה בבית כשתמיד המלחמה נכנסה באמצע הסיפור. ואני, חשבתי לעצמי איזה מזל יש לדור שלי, שלא חווה מה זה "מלחמת עולם". יחד נזכרנו בילדים שהם היו, בהורים שהיו להם, באחים ובאחיות. ניגבנו את האבק ממסע העלייה לארץ - הציפיות, הבית הראשון בו גרו כשעלו, באהבות ראשונות, במפגש עם בני או בנות הזוג ועוד ועוד זיכרונות.

אז איך מסכמים ארבע שנים בעבודה כזו אינטנסיבית ועמוסה ריגושים וחוויות? יש משהו בסוף, שממלא אותי בנוסטלגיה, הוקרה, אהבה וגם כמה הרהורי חרטה ועצב- על איך ומה היה יכול להיות אחרת. על מה נישאר איתי מהתקופה שעברה, על איך זה משפיע על מי שאני היום ועל מה שאני רוצה מהמשך החיים. על מה אני השארתי ממני כאן.

אסכם ואומר שאני לוקחת איתי את כל הדברים עליהם כתבתי, ועוד רבים וטובים - שהמילים מוגבלות מכדי לבטא. לוקחת אותם איתי אל המשך החיים, ומרגישה שבזכות העבודה במגדלים וההכרות עם האנשים שמאחורי ההגדרה "הגיל השלישי", הפכתי להיות אדם עשיר יותר. משוכנעת שאת מה שספגתי, אביא בהמשך דרכי באשר אלך. כולי תקווה גם שמהו מהאהבה ומהמהות שלי, נישאר גם בלב של צוות העובדים ובמיוחד בלבבות הדיירים היקרים.

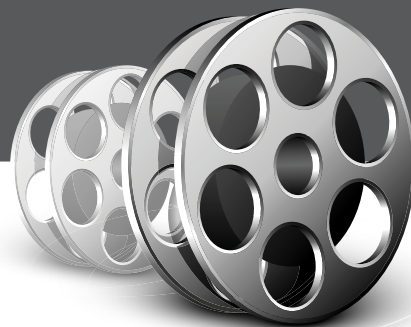
ימים של קולנוע / אהוד מנור

לפני שהקולנוע הפך לאומנות
הלכנו אליו לחלום.

לפני שאנטוניוני נחשד בגאונות
אהבנו ללכת כל יום ולראות
שפתיים ורגליים,
ברילנטין ורין טין טין,
גברת עם קמליות,
בין השייח' ואלאדין.

בסרטים של פעם יכולת לאהוב,
עם השירים של פעם יכולת לעגוב.
יכולת לשים את היד וללחוש לה,
יכולת לשבת בצד וללחוש לה.

אבל היום, דבר איום.
לא נעים להתנשק בסרט של פליני.
איך אפשר שיתחשק בסרט פאזוליני.
בגלל ויסקונטי, זפירלי, קוראסוואה וגודאר
לא תפסתי שום דבר.

מגדלי הים התיכון

מובילה את סגנון החיים לגיל השלישי בישראל

חפשו אותנו בפייסבוק

*6010 www.migdalei.co.il

הבית | בצומת סביון | הבית | בנורדיה | הבית | בגני תקווה | הבית | בבתי ים | הבית | בכפר סבא | הבית | בירושלים | ברמת השרון